

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam pon. plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošila na: Upravištvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopoši, a do odpovedi. — Udej „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvo: Koroska cesta štev. 5, vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.

Za inserate se plačuje od enostopne petitrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede zjutraj. — Ne zaprte reklamacije so poštne proste.

Šolsko leto 1908/09.

Cas počitka je pretekel, le nekaj dni še, in začne se novo šolsko leto, to je, čas resnega delovanja za učeče se mladino. O modrijanu Apoloniju se bere, da se mu je v začetku mladeničke dobe prikazala modrost v podobi veličastne device in ga takole nagovorila: Mladenič, ni prazno veselje, ki me spreminja, ampak resno delovanje. Kdor hoče meni slediti, se mora ogibati nezmernosti v jedi in pihači, ter se zadovoljiti tudi z borno posteljo. Kot strogo dolžnost mu nalagam čistost in molčečnost. Za dario pa mu poklonim zmernost, pravičnost in moč, zoperstavlji se hudobnemu nagnjenju, in ob enem pa ga storim ljubljence božjega. Ce si čistost prisvojiš, dala ti bom znanost, razsvetlila tvoje oči in te usposobila, da boš spoznal boga ter razločeval dobre od zapeljivev. To je sicer samo bajka, pa ima v sebi glavna navodila za učeče se mladino.

1. Kdor hoče študirati, ne sme iskati praznega razveseljevanja in raztresljivega norčevanja, ampak se mora uglobiti v uk. Zato naj gre študirat, kdor ima veselje do uka in ob enem tudi talent, da se more priučiti. Siliti koga v študije, ki nima veselja ali ki ni nadarjen, se pravi otroku zakopati srečno prihodnjost.

2. Dijak naj se preskrbi s potrebno hrano. Neusmiljeno je, otroka v mesto pošiljati in ga tam prepričati brez zajuterka, obeda in večerje, menec, da se mu bo že tam preskrbelo. Res je sicer, da dijaška kuhinja preskrbi revnim dijakom nekatere dni v tednu obed, vse dni tako velikemu številu dijakov seveda ni mogoče. Pa tuži obed sam še, ne zadostuje. Mlad človek brez zajuterka, male južne in večerje — pa naj študira — to je za trajno nemogoče. Telo se ne more razvijati, moči pešajo in zdravje se kvari, posebno še, ker skušajo stradači dijaki premnogokrat z dimom škodljivih cigaret svoj prazen želodec pomiriti.

Kakor pomanjkanje vsakdanjega kruha dijaku škoduje, ravno tako in mnogokrat še veliko bolj škoduje obilno ali nerедno preoblaganje z jestvinami ali celo z denarjem, posebno če ga slepa materna ljubezen na skrivnem ponuja otroku. S tem se otrok navaja k sladosnostenosti, kadenu in pijančevanju. Dijak naj ne dobiva denarja nikdar v roke, ker ne zna ž njim ravnati in je denar njemu

in pogosto še drugim v pogubo. Za vsak izdani vinar naj tirajo stariši strog račun.

3. Žalostno je tudi, ako prihajajo dečki v mestne šole brez potrebnega oblačila. Tak otrok se sramuje sebe in tovariši se sramujejo njega. Vsak dijak mora imeti potrebno perilo, vsaj štiri močne sraje, štiri gače, več robcev, nogavic ali onuč za noge, dvoje močnih črevljev, hlače za praznik in delavnik, ravno tak prsnik ali telovnik, ovratnik in več kolerjev. Suknjo za zimo in leto ter čeden klobuk ali kapo. Potrebne so nadalje krtače za črevlje in oblačilo, krtačica za zobe in milo. Kdor nima potrebnih oblačil, ne more gojiti snažnosti, ne čuvati redu — česar pa se Janezek ni učil, tudi Janez znal ne bo — z drugimi besedami, ostal bo celo življenje nerednež in zamazanec.

4. Stanovanje mora biti primerno za nežno mladost in nedolžnost srca. Hudo se stariši pregrevijo zoper svojega otroka, ako ga vtaknejo v nezdravo, mokrotno in nesnažno stanovanje. Deček mora razen šolskih ur ves ostali čas s kratkim odmorom, ko gre na sprehod, prebiti v svojem stanovanju. Ako je torej stanovanje nezdravo, ga obhajajo kaj rado različne slabosti, kakor glavobol, katar itd. in učenje mu postaja zoperno. Začne resnobolehati in v mlado telo se zasadi kal prezgodne smrti. Se hujša nevarnost preti mladeniču, ako je stanovanje moralično nezdravo, to je, če sta gospodar in gospodinja ničvrđna, če se shajajo tamkaj pokvarjeni ljudje, ki s protiverskim govorjenjem, z grdimi, nesramnimi besedami in z nespodobnimi dovtipi, mlademu srcu iztrgajo vero in vsak čut za poštenost. Sveta dolžnost starišev je, da se dobro prepričajo o verskem in nravnem stanju dotednih ljudi, katerim hočejo svojega otroka v skrb izročiti. Nikdar ne smejo stariši svojim sinovom prepričati, da si sami stanovanje poščajo, ker skušajo, posebno že bolj odrasli dijaki, takšna stanovanja dobiti, kjer so prosti po cnevi in po noči in brez vsakega nadzorstva. Nadalje se naj strogo tirja od gospodinje, da vestno snaži stanovanje in ga zrači, da oskrbuje redno perilo in o pravem času kuri. Nikakor se ne sme pripuščati, da bi se tamkaj shajali dijaki, da bi se kačilo, pijačevalo ali kar se danes rado godi, kvartalo. Gospodinja mora gojence opominjati, da si snažijo obutalo in skrčilo oblačilo, da imajo svoje reči tud spravljene v pravem redu. Gospodinja ne sme imeti prenočevalcev, naj bodo že delavci, pisači ali kaj

drugega, še manj pa prenočevalk, ker je takša vrsta ljudi največja kuga za dijake.

Stariši naj bi prihajali tu pa tam nepričakovano k svojemu dijaku, sedaj zjutraj, sedaj zopet zvečer, da se prepričajo, ali zgodaj vstaja in ali je zvečer doma.

5. Vestna dolžnost starišev in njihovih namestnikov je nadalje, da obišejo dva ali trikrat v vsakem polletju razrednika, to je, tistega profesorja, ki ima skrbeti za razred, v katerem je njihov sin. Da zvedo, kje ga je možno najti, poprašajo naj pri šolskem slugu; če bi ga ne našli, tudi gospod ravnatelj ali kateri izmed gospodov profesorjev ustrez. Poprašajo naj po pridnosti in po zadržanju, in po izpovedi gospodov profesorjev naj sodijo svojega sina; nikakor pa se ne smejo dati premotiti po lažnjivih tožbah in praznem opravičevanju svojega otroka.

6. Učencu mora biti šola ljubezni dom in učenje njegovo vsakdanje delo. Zato pa ga naj v tem oziru nihče ne moti in vznemirja. Napačno je torej, ako stariši vsak trenutek prihajajo svojega sinčka gledati in gladit; ako mu pošiljajo pismo za pismom, kjer mu prazne domače novice naznajajo in čenčarijo. Zelo škodljivo je, ga ob nedeljah in praznikih vabiti domu na različne godove, na bratovo, na žegnanje, na koline in Bog ve kaj vse. Take in enake reči raztresajo dečka, ga delajo nezadovoljnega, ga store za učenje nesposobnega. Stariši, ki tako napačno ljubijo svojega otroka, ga naj rajši obdržijo doma, bodo sebi prihranili denar, drugim pa sitnosti.

7. Učenci, ki vstopijo v prvi razred in tisti, ki morajo ponavljati leto zaradi nezadostnega znanja ali ki imajo slab red iz zadržanja ali pridnosti, morajo plačati šolnino (30 K.) po dotednih prvih dveh mesecih šolskega leta. Stariši si naj ta denar o pravem času oskrbijo, da ne bodo potem njih otroci v zadregi po mestu beračili in ljudi nadlegovali. Mladi deček se navadi beračiti, zgubi svoj mladenički ponos in mnogokrat si kuje laži, da bi lažje opeharil dobrotnike. Tu pa tam se denar zapravi, zaigra, zakadi ali zapije, mnogokrat potrati za največje nesramnosti. Stariši, čuvajte svoj in svojih otrok ponos!

Podlistek.

Mamice zadnja pot.

Posl. J. Z.
(Konec.)

Po sto poslušalcev čaka na razlaganje profesorja.

„Zanimivo, kaj takega še ni bilo do zdaj“, reče med drugim dijak. „Danes je med drugimi truplo ženske, ki ji ne moremo prstov stegniti. Skoraj izgleda, kot bi bili roki zraščeni.“

„No, boste videli“, reče ravnodušno gospod profesor.

Vstopili so v dvorano. Trupla so bila pripravljena za razlaganje. Le eno, o katerem je dijak prej govoril, je bilo z rhuo nahalno pokrito.

„S to nismo vedeli kaj početi“, reče mlajši zdravnik. „Roki sta ji najbrž skupaj zraščeni.“

Slučaj je zanimal profesorja. Sel je k imenovanemu telesu in ga odkril. Potipal je roke. Obe ste bili zapleteni.

„Od kod je?“, vpraša.

„Ne ve se. V cerkvi so jo našli.“

Doktor se je pri besedi „cerkev“ pomilovalno nasmehnih.

Okoli prstov je bil rožni venec.

Spet se je nasmehnih profesor.

Skušal je rožni venec odviti in roki ločiti — pa zastonj.

„Čudno“ — in odstopil je.

Se enkrat se je ozrl. Stopil je korak nazaj. Trenutek je postal, pogledal mrlju v obraz, na

ubogo obleko, na srebrno-sive lasi — tu zatrepečejo njegove roke. On obledi in se začne tresti.

„Ona je, ona je.“

Nato pada nezavesten na tla. Odnesli so ga ven.

Navzoči so pa popraševali: „Kaj je rekel?“

„Ona je, ona je“, je bil odgovor.

„Kdo je ta neznanca?“

Trupla so nesli v mrtvašnico. Damašnje predavanje profesorja je izostalo.

Dve uri je ležal Mirko nezavesten. Zraven njega je stal zdravnik in usmiljena sestra.

Končno je odprl oči in bolestno zaklical: „O, mati, mati!“

Uganka je bila rešena. Ranjka je bila njenega.

„Tako jo je torej moral najti!“

Nato je zaspal. V spanju je razpel roki, kot bi hotel koga objeti. Ustnice so se premikale, kot bi hotele koga iskati, kot bi hotele mater poljubiti z zvestim poljubom ljubezni. Zastonj — ona je bila mrtva.

Resno je odprl oči, počasi je govoril:

„Kakor kraljico jo pokopljite! Bila je moja mati!“

Rekel je zdravniku, naj odide, naj rajno polože na mrtvaški oder s krasoto in sijajem.

Zdravnik je odšel.

Zraven bolnika je stala usmiljena sestra in rekla:

„Gospod profesor, to je morala biti dobra mati.“

„O, da — bila je dobra mati — a jaz sem bil nehvalezen sin in sem jo pozabil.“

Tu je zajokal, kakor joče že otrok za svojo materjo.

Usmiljena sestra reče tolažil:

„Materna ljubezen ljubi brez konca in brez meje.“

Pogledala ga je milo. Kakor angelj je stala zraven njega.

Mirko je vzdihnil: „O, da bi le večnost bila!“

„Večnost je, gospod profesor, in tamkaj v večnosti najdete zopet svojo mater.“

„Zopet najdem mater? O, da bi tako bilo!“

In bolestno se je smekljil in jokal.

„Hočem moliti za njo, gospod profesor; kmalu pride božič — praznik miru.“

Sestra se je ozrla k nebū in obraz ji je zarudel od notranjega veselja.

Utrajeni profesor je zaspal.

Sijajen pogreb so predeličili materi. Ležala je v srebrni krsti in v krasnem vozu so peljali mrtvo na pokopališče. To je bila začnja pot mamice.

V celem mestu se je govorilo o Mirkovi mamici. Listi in časniki so poročali kolikor mogoce natanko in že veliko več. Od vseh strani so posiljali vence in sožaljni listi brez števila so došli priljubljenemu profesorju.

Im vendar ni vedel nihče, kako se je vse pridobil; sam Mirko ne. Le ena je vedela resnico in ta je resnico seboj vzela v večnost. Mirko je moral še v postelji ostati, ko so mamico k zadnjemu počitku peljali.

Njí videl več mrtve, zdravniki so mu prepovedali vsako razburjanje, da se ne bi bolezen ponovila in pohtujšala. Samo sestra je vprašala:

„Sestra, je li mama lepa?“

Družba sv. Mohorja.

Družba sv. Mohorja šteje letos 84.389 udov, to je 5533 več kakor lani.
Imela je družba l. 1899 udov 78.103
" 1900 " 78.596
" 1901 " 76.110
" 1902 " 80.046
" 1903 " 76.058
" 1904 " 84.598
" 1905 " 83.572
" 1906 " 81.879
" 1907 " 79.146
" 1908 " 84.389

Družba torej sicer ni še dospela popolnoma na vrhunc l. 1904, a vendar je upati, da bode to število prekoračilo v teku prihodnjih let. Saj ljudje veliko več berejo kot nekdaj, in družba si bo prizadevala, dajati ljudem běrla, ki bode res za vse.

Mohorjanov pride letos na:

1. Gorisko nadškofijo	9841 (+ 746) udov.
2. Krško škofijo	6350 (+ 107) "
3. Lavantinsko škofijo	25650 (+ 1918) "
4. Ljubljansko škofijo	33360 (+ 2353) "
5. Tržaško-kopersko škofijo	4454 (+ 83) "
6. Sekovska škofijo	419 (- 3) "
7. Škofiji Poreč in Krk	168 (+ 60) "
8. Dalmatinske škofije	239 (- 68) "
9. Zagrebško nadškofijo	487 (- 7) "
10. Djakovska škofijo	67 (- 16) "
11. Bosniške škofije	170 (- 43) "
12. Sombotelsko škofijo	277 (+ 59) "
13. Videmško nadškofijo	258 (+ 18) "
14. Razne kraje v Evropi	345 (- 8) "
15. Amerika	2067 (+ 39) "
16. Afriko in Azijo	237 (+ 5) "

Vkup 84.389 (+ 5533) udov.

Torej dobi letos slovenski narod od družbe sv. Mohorja iznova 506.334 lepih knjig. 11.275.810 knjig je družba do lanskega leta podala Slovencem, z letošnjimi pride torej na število 11.882.144. Kdaj prečeni, koliko se je v teh spisih dalo Slovencem izobrazbe, koliko zabave, koliko razvedrila, koliko veselja, koliko se je slabega zabranilo. Zato pa je slovenskega naroda častna dolžnost, delati tudi zanaprej za ta zavod, za katerega Slovence druži narodi zavidajo, katerega drugi posnemajo.

Dne 1. septembra smo pričeli razpošiljati letošnje družbene knjige in prizadevali se bodoemo, da častiti udje dobijo knjige najprej ko mogoče. Odpravili bodoemo zaboje s knjigami po tej-le vrsti: 1. Amerika, Afrika in Azija, 2. Krška škofija, 3. Razni kraji, 4. Lavantska škofija, 5. Ljubljanska škofija, 6. Goriška nadškofija, 7. Tržaško-koperska škofija.

Ker smo letos prejeli vpisovalne pole večinoma že začetkom februarja, nam je bilo mogoče z razpošiljatvijo knjig pričeti skoro za en mesec dni prej.

Cenjene gospode poverjenike, katerim se knjige pošiljajo, nujno prosimo, naj takoj, ko dobijo avizo, pošljejo po nje na pošto ali železniško postajo, da ne bode sitnih reklamacij, ki povzročujejo samo zamudo in nepotrebne stroške. — Stroške, katere so imeli gospodje poverjeniki za odposlatev denarja in prejem knjig, morajo jim posamezni udje povrniti.

One gospode poverjenike, ki dobivajo svoje knjige neposredno v družbini tiskarni, prosimo, naj čim preje pošljejo po nje, da nam zavoji ne zastavljajo prepotrebnega prostora. Odbor.

S posebnim veseljem bodo letos pozdravili društveniki leposlovnih del družbinega knjižnega dana. Pred vsem Poezije Simona Gregorčiča s kras-

„Čudovito lepa“, je odgovorila ta. „Leži sredi med rožami v krsti, rožni venec ima okoli prstov, spava in moli med snivanjem.“

Ko so mamico mimo peljali, so moralni Mirka k oknu zanesti.

„Zadnjikrat, o zadnjikrat, mati“, je reklo žalostno.

Iz daljave se je slišala žalobna godba, odprli so okno in razločno so priljajali glasovi v sobo bolnikovo.

Končno se je prikazal pogreb; mašniki, voz in nepregledna množica, ki je sledila pogrebu. Profesorji univerze, zdravniki iz bolnišnice, priatelji Mirka, vsi so se udeležili pogreba dobré mamice. In vendar ni nikdo poznal umrle, a častili so jo vsi; samo on, ki jo je bil poznal, je ni bil častil.

Dokler je mogel videti spredvod, je zrl za njim. Ko je izginil za ovinkom voz, vzdignil je Mirko roko in mignil zadnjič k slovesu. Nato so ga zanesli nazaj, iz daljave pa so doneli glasovi godbe in polagoma so se izgubavali. Bolnik je zaspal. V sanjah je večkrat zaklical: „Mati, mati!“

Ko se je stanje bolnikovo v nekaterih dneh zboljšalo, prinesla mu je sestra molitvenik mamice. Stara knjiga z velikim tiskom je bila in zelo obrabljena. Vzel jo je v roko in čital.

V knjigi je našel podobečo Jezusa, ko roke stegne, da bi vse objel in zakliče: „Pridite k meni vsi!“

Na zadnji strani pa je bila molitev, katero

nimi in izvirnimi slikami. V Koledaru nastopajo pisatelji Janko Mlakar s šaljivo povestjo „Zadnji Rokovnjača“, Ksaver Meško s pripovednimi sličicami „Razni ljudje“, Kompolski s povestjo iz življenja amerikanskih Slovencev „Zadnja igra“, Silvester K. s Šaljivo črtico „Sivčevi spomin“, J. Mohorov s povestjo „Pijančeva hči“, dr. Ehrlich z zgodovinskim spisom „Iz francoskih vojsk“ itd. Svoje pesmi priobčujejo pesniki Medved, Meško, Pregelj in drugi. Tudi Koledar je prav bogato obdarjen s slikami, kar bode vsepošvodi le ugajalo. V Slovenskih Vencnicah sta dve daljši, povesti. Novo življenje, spisal dr. Fr. Detela; V samoti, spisal Ivan Cankar. S tem sta stopila najboljša naša pripovednika med družbine prijatelje, vsled česar si je pridobila družba sledeče knjige: Presveto Sreco Jezusovo, poučna in molitvena knjiga, spisal slovenski jezuš Janez Pristov; Umni čebelar, spisal Fr. Laskmayer, in Zgodbe S. P., spisal dr. Krek.

Ruski car pride koncem novembra na Dunaj. — Predsednik ogrske delegacije bo najbrž Koloman Szell. — V Sarajevu in Plevlu se pomnožita vojaški posadki. — Turčija bo letos prvič imela vojaške vaje na Sredozemskem morju. — Maroški sultan Abdul Azis je opustil vsako misel, na nadaljnji boj, ter sklenil prepustiti prestol svojemu bratu Muleju Hafidu. — V Londonu se je ponesečil ameriški zrakoplovec Jones. — V Budimpešti se danes vrši konferenca ogrske škofov. — Zdravje rumunskega kralja se je obrnilo na bolje.

5. avgusta. Dunajski listi poročajo, da sta se ministra Aerental in Tittoni posvetovala o dogodkih v Turčiji. — Ob prilikih obletnice sultanova nastopa so se vršili v Bosni veliki izgredi, kateri so oblasti razgnale. — IV. češkega katoliškega shoda se je udeležilo do 12.000 ljudi. — V Makedoniji se še vedno dogajajo grozoviti umori. Pri Iterčevu so bili te dni umorjeni trije bolgarski agenti zato, ker so agitirali proti Mladoturkom. — Na Ruskem uvedejo davek na tobak in bodo tozadnji načrt predložili že jeseni. — Angleski kralj je te dni odpotoval iz Marijinih toplic na Češkem. — Na Dunaju se je danes pričel 3. mednarodni kongres trgovskih in obrtnih zbornic. Kongres je otvoril nadvojvoda Karol Fran Josip.

6. septembra: Minister Aerental je odpotoval v Berchtesgaden, kjer se smide z nemškim državnim tajnikom. — V Maroku se je izvršil velik preobrat. Bivši sultan je popolnoma poražen in večina njegovih poveljnikov ujetih. — Na Turškem pobirajo mladoturški agitatorji darove za volilni fond. Darove dajejo tuži v poljskih pridelkih.

7. septembra: Češki svet pozivlja češko ljudstvo, da ne sme na noben način dati svojih otrok v nemške šole. — V Drnišu v Dalmaciji so priredili včeraj Hrvati obhod kot protest proti nedavnemu napadu Srbov. Nekaj 60 letnega Srba so dosmrtni kamenjali, nakar je orožništvo 30 Hrvatov zaprlo. — V Rumburgu na Češkem se je vršil včeraj katoliški shod. — Cesar je danes odpotoval v Budimpešto.

8. septembra: Cesar je sprejel danes ogrskega ministrskega predsednika Wekerleja v avdijenci. — Ministrski predsednik Beck se je peljal danes iz Gorice v Celovec. — Skupnemu finančnemu ministru Burianu je izročila danes srbska radikalna opozicija spomenico, v kateri se zahteva, da naj stori na najvišjem mestu potrebne korake, da dobi Bosna in Hercegovina ustavo. — Kakor smo že naprej slutili, porabili so liberalci tudi slovanski časnikarski shod, ki se vrši v Ljubljani, v liberalne namene.

Razne novice.

* **Imenovanje.** Ministrstvo za uk in bogačstvo je pomaknilo gospoda profesorja dr. Karola Verstovščeka in dr. Leopolda Poljanca, oba v Mariboru, v VIII. činovni razred državnih uradnikov. Cestitamo!

* **Iz srednjih šol.** Profesor na deželnini gimnaziji v Ptiju dr. Egyd Raitz je premeščen na mestno gimnazijo v Linc. Za učitelje na srednjih šolah so imenovani: suplent dr. Robert Janežič na realko v Maribor; Viljem Kropaček na realko v Maribor; Ferdinand Lang na realko v Maribor; dr. Ivan Arneje na gimnazijo v Maribor; Ljudevit Lang na gimnazijo v Maribor.

* **Iz sodne službe.** Pravni praktikant v Gradcu, g. Adam Ban, je imenovan za avokanta.

* **Iz finančne službe.** Prestavljen je tit. višji nadzornik Roman Dobnik iz Kozjega v Šmarje pri Jelšah in Fr. Pavline iz Ptuja v Celje.

* **Zupnijski izpit.** Profesor na deželnini gimnaziji v Ptiju dr. Egyd Raitz je premeščen na mestno gimnazijo v Linc. Za učitelje na srednjih šolah so imenovani: suplent dr. Robert Janežič na realko v Maribor; Viljem Kropaček na realko v Maribor; Ferdinand Lang na realko v Maribor; dr. Ivan Arneje na gimnazijo v Maribor; Ljudevit Lang na gimnazijo v Maribor.

* **Slovenci! Slovenke!** Po vseh poštnih in brzozavrnih postajah zahtevajmo slovenske tiskovine v slovenskem jeziku.

* **Shod ob meji.** Shod Slovenske kmečke zveze priredil poslanec Roškar pri Sv. Ani na Krembergu in sicer v nedeljo dne 13. septembra po rannih službi božji v prostorih J. Kmetiča. Kmetje, viničarji in vsi prijatelji Kmečke zveze, zlasti iz volilnega okraja poslanca Roškarja, pa tudi iz Ščavnice doline in župnije Marije Snežne, pridite na shod. Agitirajte med seboj! Ob lepem vremenu bo shod na prostem.

* **Vpisovanje učencev.** na mariborski gimnaziji so začne 16. septembra t. l. od 9. do 12. ure dopoldne v sobi V. razreda. Sprejemna skušnja se vrši isti dan ob dveh popoldne.

* **Avstrijska katoliška organizacija.** Na zborovanju katoliškega osrednjega odbora za Avstrijo v Marijinem Celju dne 7. septembra je zastopal lavantinsko škofijo profesor dr. Jos. Hohnjec.

* **Na vseslovenskem delavskem shodu,** ki se bode obdržaval dne 11. oktobra v Ljubljani, se bode govorilo o naslednjih predmetih: Organizacijsko

Politični ogled.

Mala politična naznanila.

2. septembra. Nemški listi poročajo o cesarjevem potovanju v Budimpešto. Cesar pride v Budimpešto že 8. septembra ter tako dopoldne zapriseže novoimenovanega metropolita v Banjaluki, Popoviča. Dne 10. septembra se cesar udeleži maše zadušnice za pokojno cesarico Elizabeto. Dne 15. septembra se poda v Vesprim, kjer se udeleži vojaških vaj. Nazaj grede ga v Budimpešti obišče bolgarski knez Ferdinand. — Po Bosni se širi brošura „Bosanski bratje“, ki zelo napada Avstrojo in pozivlja, da se naj vzdignejo proti tlačiteljem Habsburžanom. — Delegacijsko zasedanje se otvoril 29. septembra v Budimpešti. — Siri se govorica, da odstopi turški sultan. Vzrok je baje ta, ker mu odločilni krogi ne zaupačo dovolj. — V Mali Aziji se vršijo veliki nemiri. Grško in turško prebivalstvo grozi z umorom in ropom. Tuje je prepovedano iti iz hiš.

3. septembra. Češki Nemci so se izjavili, da nastopijo v češkem deželnem zboru skupno. Preosnovi deželnega volilnega reda pritrđijo le, če se bodo upoštevale njihove narodne zahteve. — Od 9. do 12. t. m. se vrši v Londonu vseangleški katoliški shod. — Smrtna odsoda morilca grofa Potockega, visokošolca Ščišnjega, je razveljavljena in se odredil druga obravnavna. — V Carigradu so zasledili veliko poneverjenje pri državnih izdelevalnicah denarja. Tri uradnike so zaprli. — Glasilo čeških agrarcev Venkov poroča, da se bodo pozvali vsi češki poslanci brez razlike strank, da nastopijo v parlamentu proti kartelom. — V Išl je danes dospel minister Aerental v spremstvu poslanka Grgona. Iz Išla odpotuje v Solnograd, kjer se snide z italijanskim zunanjim ministrom Tittonijem.

4. septembra. Cesar je naznani poljedelskemu ministru Ebenholmu, da ne sprejme njezine ostavke ter mu izrazi svojo zadovoljnost.

je mati s tresoč roko napisala. Napis tež molitve je bil:

„Molitev matere za izgubljeno dete.“

Cital je molitev. Bil je žalosten klic matere za sinom. Kako milo je vsaka beseda donela, poluglasno jih je izgovarjal, kakor bi hotel mater slišati. Iz vsake besede mu je donel nasproti izraz materne ljubezni. Vsaka beseda mu je silila globočno v sreč; bilo mu je, kakor bi stala rajna zraven njega.

Tam, kjer je bila molitev v knjigo položena, ostala je knjiga samo od sebe odprta. Tukaj je govorila molita mamica dan za dnevom za izgubljeno sina.

Ko je vstopila sestra, poprosil jo je, naj mu moli očenaš.

Počasi je molil za njo.

„Sestra, vi me morate zopet naučiti moliti. Jaz hočem zopet postati veren in srečen.“

Z radostnim pogledom se je ozrla sestra, k nebu in je hvalila Boga, ki vodi s svojo ljubezno srca.

<p

poročilo in zgodovinski pogled naše delavske organizacije, poroča Mihail Moškerc; razširjanje naših načel, poroča Fr. Terseglav; strokovna zveza in delavsko časopisje; poroča Fr. Čebulj; delavske pogodbe, poroča Ivan Gostinčar; delavske postavljajo, poroča državni poslanec Josip Gostinčar.

* Iz sodne službe. Pravni praktikant v Gradcu gospod Adam Ban je imenovan za avsultanta.

* V Marijinem Celju se vršijo sedaj različne cerkvene slavnosti povodom kronanja čudodelnega kipa. Dne 3. t. m. so bili zbrani zastopniki duhovniških društev vednega češčenja. Pridigal je na prem. g. knezoškop, ekscelenca dr. Napotnik. V enournem govoru je razpravljal o predmetu: Kaj je Kristus storil za nas in kaj mi storimo za njim. Nemški listi pišejo, da je govornik s svojo neustavljivo zgovornostjo in s krasnimi mislimi vse očaral. Po cerkvenem opravilu je knezoškop predsedoval duhovniški skupščini, predsedništvo se je pozneje pridružil tudi ljubljanski knezoškop dr. Jaglič.

* Jugoslovansko časnikarsko društvo se je ustavilo. „Jugoslovenskega časnikarskega društva“ je bil prvi zbor, ki se je vršil v novi knjižnici dvorani „Katoliškega tiskovnega društva“. Društvo že sedaj zastopa 28 slovenskih časopisov, pristopilo pa tudi Hrvatje. Za predsednika „Jugoslovenskega časnikarskega društva“ je bil izvoljen dr. Ig. Žitnik, za njegovega namestnika dr. Evg. Lampe, za tajnika Iv. Štefe, za tajnikovega namestnika Fr. Kremžar, za Blagajnika F. Terseglav, za blagajnikovega namestnika Silvester Skrbinec, za odbornike: Dr. Korosec, V. Cenčič in F. Smodej. Društvo je pristopilo „Zvezi slovenskih časnikarjev“ v Pragi. Članarina za podporne člane je 10 krov, za redne 12 krov na leto. — Ustanovni član plača 200 krov. — V kratkem sklici „Jugoslovansko časnikarsko društvo“ zborovanje, na katerem odbor predloži natančen načrt družvenega delovanja. Pozivamo vse somišljenike, ki se zavedajo važnosti našega časopisa, da pristopijo k društvu kot ustanovniki ali pa kot podporni člani.

* Braniku odgovor ali nekaj besedi družbi sv. Cirila in Metoda. Iz Velikovca se piše Slovencu: Ravnikar sem dobil v roke zadnjo številko Branička, v katerem berem notico: „Družbine vžigalice so izobčene iz Narodnega doma v Velikovcu. Strast je slepa. Živeli obmęjni Slovenci!“ — Gospodje, pometajte s svojo slepo strastjo pred svojim pragom! Da, vaša strast je bila slepa na lanski skupščini, da ni uvidela, kakje posledice je rodil straten nastop slovenskih liberalnih dijakov. Ti in pastisti, ki so jih podpirali, so bili slapi; mi drugi smo pa žalostne posledice naprej videli. V svojem glasilu pozivljate v enomer k slogi vseh stanov! Vse prav! Toda lanska skupščina je pokazala, da bi vi radi imeli slogo le pri nabiranju prispevkov, v vodstvu pa bi bili radi sami liberalci. Zakaj ste za letos sklicali skupščino na nedeljo, ko, ne utegnjeno priti duhovniki? Zar tako slogo ste. Mi se zahvalimo za njo! Gospodje pri vodstvu, kakor hitro boste na podlagi pravičnega kompromisa sprejeli v vodstvo tudi može iz katoliške stranke, ne pa samo denarja iskali pri njih, bodo v Narodnem domu v Velikovcu zoper družbine vžigalice.

* Liberalno učiteljstvo se je dne 6., 7. in 8. t. m. v Gorici navduševalo za boj proti klerikalizmu in — zboljšanje učiteljskih plač. Edina vzora liberalnega učiteljstva.

* Blazno sovraštvo gojijo naši liberalci do vsega, kar je le v kateremkoli stiku z vero in s cerkvijo. V celjskem Narodnem Listu zahteva tak blaznež od Ciril-Metodove družbe narodni kolektivi v drugačnih oblikah. Na sedanjih oblikah sta namreč podobi sv. Cirila in Metoda in to je za liberalca preklerikalno.

* In vaša načela? Lansko leto je kar deževalo ovadib in tožb od liberalne strani proti našim somišljenikom, tako da se je zdelo to že nekaterim liberalnim glavam v Celju preveč in so razglasili v listih, naj prenehajo z ovaduškim in tožbarskim delom. Ker je dr. Benkovič, ako je sploh hotel, da še nadalje lahko obiskuje svoj volilni okraj in priraja shode, moral poskrbeti, da se zlomi liberalno-socialistični terorizem, je nastopil pot tožbe proti nekaterim nemirnežem in vročekrvnežem. Vsled tega ga zasmehuje podla Domovina, češ, da je storil to po „načelih klerikalne ljubezni do svojega bližnjega.“ Prav dobro, nizkotni hinavci! Kje pa so bila lani vaša načela ljubezni do bližnjega? Ali vas ni sram take ostudne hinavščine?

* Nesramnost liberalnih učiteljev v političnem boju je znana, toda tuamt bruhne posebno krepko na dan. V liberalni Soči, v goriški posestviji naše Domovine in Nar. Lista so bobnali za učiteljski shod s posebno močnimi udarci. Ta list je zapisal v svojem bobnečem pozivu tudi to vzorno neumnost: „Sežigati sicer ne morejo več liberalnih učiteljev, ker časi take inkvizicije so minuli . . .“ Kdaj in kje, kadar stoji svet, pa so sežigali liberalne učitelje? Svetova zgodovina ne pozna takega slučaja. Škoda bi bilo pa tudi za vsak košček lesa, ki bi žgal liberalnega učitelja! Mimogrede lahko omenimo tudi to, da so v časih, v katerih so se vršile vse namisljene in resnične inkvizicije, skrbeli za pouk pri prostega ljudstva pač le klerikalci!

Mariborski okraj.

m Maribor. Šolski pouk se začne na mariborskih ljudskih in meščanskih šolah 15. septembra in sicer bo ta dan vpisovanje učencev od 8. do 12. ure depoldne in od 3. do 5. ure popoldne.

m Hoče. Naša veselica združena z veteransko, jubilejno prireditvijo in cerkveno slavnostjo dne 30. avgusta se je prav imenito obrešla. Veteranci desetih občin hoče fare so, na čelu njim g. župan Verdnik, častno sprejeli okrajnega glavarja g. grofa Attems. Nato so preč. g. dekan Grušovnik blagoslovili novo veteransko zastavo, kateri je kuval g. dr. Tausch, posestnik v Razvanju. Nekaj posebnega so videli naši farani, ki so častni gostje, med njimi g. grof Attems, pribijali žreblje v zastavo. Po slovesni sv. maši je okrajni glavar v vznesenih besedah povdarjal velik pomen jubilejnega leta, oziroma velik pomen prireditve jubilejne slavnosti in obljubil, da hoče to poročati, na dvor Nj. Vel. našega presvilega jubilarja. Boter zastave, g. dr. Tausch, se je v iskrenih besedah zahvaljeval gospodu okrajnemu glavarju, da se je blagovolil udeležiti te svečanosti. Nato je okrajni glavar šel od veteranca do veteranca v vrsti in povprašal starejše, odlikovane z različnimi kolajnami, po katerih zasluga so si jih pridobili. Popoldan se je blagoslovila na slovenski način prenovljena cerkvena kroglica in križ, oboje pozlačeno. Z velikim, zanimanjem in med grmečimi živio-klici je ogromna možica navzočih sledila nenačadnemu prizoru, ko so potegnili, kroglico in križ na stolp. Hoče, so imeli svečano lice. Trije krasni slavoloki so pozdravljali častne goste in raz mnogo hiš so vihrali cesarske in slovenske zastave. Naši farani ne bodo kmalu pozabili lepega slovenskega dne, ki se je vršil v najlepšem redu v zadoščanje naših dolžnosti do Njih Veličanstva našega presvitlega jubilarja.

m Hoče. Zadnja Marburgerica se zelo, jezi na slovenske zastave, ki so 30. avgusta pokazale slovenski značaj Hoče. Pravi, da si bodo mariborski gostje že to zapomnili. Mi tudi!

m Kamnica. Bivša tukajšnja učiteljica Sidonija Štuhec se je poročila z gospodom Ernstom Slanceem, nadučiteljem v Petrovčah.

m Pekre pri Mariboru. Zadnji petek zvečer, dne 4. septembra se je užako gospodarsko poslopje g. Reisera v Pekrah. Gašenja so se udeležile požarni brambe iz Maribora, Račevanja, Polrežja in Razvanja, katerih delovanje pa je že ovisalo pomanjkanje vode. Posestniku je zgorelo krme v vrednosti 10.000 krov in je bil zavarovan.

m Gorica pri Račah. V. Stajercu štev. 34 se je neka osa iz Cirkovec zagnala v našega priljubljenega župnika, Ravšla in jih prav nesramno posvala. Očita jim, da so zaklicili iz prižnice: „Vsak, ki čita razvzen klerikalnih listov kakšen drug list, je brezbožnež!“ Toda, dopisunče, pozna se ti, da imaš eno kolesce preveč ali premalo, da čenčiš tak reči. Ali je morda takšen človek, ki čita list, kakoršen je Stajerc, svetnik? Vprašam te, dragi dopisnik: kdo je bil Muršec, Plohl in Šegula, ali niso bili pristaši Stajerca in morilci? Zdravi! Se še boderemo kaj več pomenili, če še boderete pisarili kakšne neumnosti in laži.

m Studenice. Zadnji mesec so se uresničile pri nas besede pesnika Prešerna, ki pravi: Dolgost življenja našega je kratka. Kaj žnancev je zasula že lojata! Odprta noč in dan so groba vrata; Ali dneva ne pove nobena pratka. Matej Korun, kmet v Klečah, je pri obsekavanju dreves dne 25. m. m. tako nesrečno padel, da si je glavo probil. Lestva, na kateri je stal, je stala v kamnitem jarku, v katerem je voda tekla. Lestva se mu je najbrž izpodrsnila, on pa je padel tako nesrečno z glavo na rob skale, da si je glavo vzadaj pod temenom prebil. Ko je bilo že temteče, se je domaćim čudno zdelo, da očeta tako dolgo ni domu. Sli so ga iskat in našli nezavestnega ležati v jarku. Seveda so potem doma vse poskusili, ga k zavesti zbuditi, da bi poslednjo popotnico prejel, pa ni se dalo. Prejel je samo poslednje olje. Drugi dan je ostal vedno v nezavesti, popoldne ob 5. uri pa ga je Bog poklical iz tega sveta. Matej Korun je bil vseskozi krščanski in naroden mož. Dolgo let naročnik Slovenskega Gospodarja je kaj rad prebiral lepe knjige. Zato pa je bil tudi obiskan in omikan. Vse ga je spoštovalo zavoljo njegovega vrlega, blagega značaja, in prijavljen je bil vsakemu zavoljo svoje ljubeznivosti. Da je to res, kaže dejstvo, da ga ni ostalo suhega očesa, ko je zadnjokrat zapuščil in se tiko poslavjal od svoje druge žene in od otrok, od domače hiše in kraja. Predragi! Bil si nam vsem vzgled pravega krščanskega Slovenskega moža. Zato ti kličemo v slovo: Bog ti večni pokoj daj, Večna luč ti sveti naj! V miru zdaj počivaj, In sveti raj uživaj! — J. K.

m Sv. Jakob v Slov. goricah. Naše Slov. izobraževalno društvo je imelo v nedeljo, dne 6. septembra vrlo dobro obiskan poučen shod v hiši posestnika g. Lorberja. Shod se je izbrorno obnesel prostorna hiša je bila načačeno počna, tudi v vež in okoli oken je bilo vse polno poslušalcev. Mlačni Žebot iz Št. Ilja je govoril o največjih sovražnikih ljudstva, ki so: slab tisk, liberalizem in alkohol, o

pomenu naših izobraževalnih društev in sploh o naši organizaciji. Dijak Šparl iz Jarečine je govoril izvrstno in navdušeno o mladeničkih zvezah in njih pomenu. Shod je pokazal, da je v Št. Jakobu res vrlo pošteno ljudstvo, ki se rado vedno zanima za svoj napredok in boljšo bodočnost. Le nekaj Stajercov pristašev, ki jih res tudi ne manjka, pohišujejo naše dobro ljudstvo s slabim vzgledom in dajejo povod, da nas pred svetom sramoti luteranska „Marburgerca“. Da pa naše društvo tako vrlo napreduje, gre hvala g. Lorberju, kjer imamo svoj društveni dom ter tudi za shede prav primerne prostore, da nismo izpostavljeni v kaki gostilni mnogim napadom neolikim „Stajercijancev“, ki so sicer društvo takov povzdignili s svojimi napadi. Društvo je naročilo več izvodov Družinske prakse za leto 1909, katere prida tukajšnji trgovec Štefan Polič.

m Sv. Jurij v Slov. gor. Bralno društvo Edinost priredi v nedeljo dne 20. septembra t. l. veselico. Predstavlja se igra „Raz Marijino srce“, s petjem, govor in deklamacijami. Vse prijatelje našega društva od blizu in daleč valjajo odbor.

m Sv. Lenart v Slov. gor. V nedeljo zjutraj, ko smo šli k sv. maši, zagledali smo nov napis na hiši posojilnice, namreč: A. Arnušova gostilna. Gospod Arnuš je dobil namreč vkljub vsem protiprizadevanju tukajšnjih Nemcev in drugih ožjih prijateljev gostilniško koncesijo, na svoje ime. Gospod Arnuš toči vedno izvrstno kapljico in tudi njegova kulčinja je že znana po Slovenskih goričah. Vsem pa je že znano, da toči on, v poslednjem času najbolj okusno pivo v cellem Št. Lenartu. Ker ima gospod Arnuš tudi vse nove posojilnične hleve v najemu, radi tega tudi lahko vsakdo, kdor se mudi z vozom tukaj, postavi konje v njegov hlev.

m Sv. Lenart v Slov. gor. Dne 30. avgusta 1908 poročila se je v tukajšnji cerkvi gdč. Antonija Naterer z gospodom Jožefom Baumanom iz Setanjeve. Omenjena je bila izbrana pevka tukajšnjega katoliškega bralnega in gospodarskega društva. Pevski zbor je zapel v slovo svoji članici podoknico.

m Slovenjebistrška posojilnica je izvršila veliko delo, postavila je trajen spomin svojemu neumornemu delovanju, s tem, da je zgradila ponosno in največje poslopje v Slov. Bistrici „Hotel Austria“, ki se otvoril dne 18. t. m. z veliko ljudsko slavnostjo. Priprave za veselico se vrše v veliko vmeno. Začetek veselice je ob 3. popoldne, vrši se v notranjih prostorih in na dvorišču omenjenega hotela. Program veselice je sleden: I. Pozdrav. II. A. Nedved: Pozdrav (moški zbor). III. Foorster: Povejte ve planine! (Moški zbor). IV. Slavnostni govor. V. K. Maček: Pri zibelih (moški zbor). VI. A. Nedved: Domovina (moški zbor). VII. Gledališka predstava. Med posameznimi točkami svira slovenjebistrška narodna godba. Narodne gospe poskrbe za izborno pecivo; gospice bodo prodajale cvetke, konfeti, saljivo pošto itd. Pripravljajo se velika menažerija in muzej, kjer se bodo videle najredkejše stvari celega sveta, kakor: Atilon Fičafaj, kralj Matjaževa brada, egipatska tema in še nebrjo drugih. Vstopina 40 vin, za zgradbo novega gledališkega odra.

m Poljčane. Za mladenički shod 20. sept. vladala pri nas veliko zanimanje. Mlačni, le pridno agitirajo, da bo ta shod eden najlepših. Vsakega mladeniča častna dolžnost naj bo agitirati za ta shod. Načinjeni vzpored objavita prihodni „Naš Dom“ in „Slov. Gospodar“.

Ptujski okraj.

Dekliški shod pri Sv. Križu tik Slatine.

Do 1000 zavednih slovenskih mladenik iz rogaške in sosednjih dekanij je prihitelo na praznik Marijinega Oznanenja dne 8. t. m. k Sv. Križu na dekliški shod. Pozdravljali so jih kaj pomenljivi napisi na mnogih slavolokih. Daleko premajhna je bila tržiška Marijina cerkev, v kateri se je vršila služba božja. Župnik Šegula je priporočal v cerkvenem govoru hčerkam Mariji, imenito vneto češčenje matere Marije, kapelan Šeško pa je daroval sv. mašo. V velikanski procesiji smo na to pohiteli v župnijsko cerkev. Ob 1. uri popoldne se je pričelo pod nadžupnikovim kožolcem dekliško zborovanje, ki ga je otvoril in vodil v imenu S. K. S. Ž. župnik Gomilšek. Med posameznimi govorji in deklamacijami sta lepo popevala križevski in petrški dekliški zbor. Navdušeno prednaša Mimika Plevčak (Sv. Rok) program shodu, Škodič Neža (Sv. Peter) pa „Pozdrav mladenkom Marijinih družb“. Vehovar Ana (Sv. Peter) deklamuje pesmico „Brezmaidežni“. Hajnšek Mar. (Rogatec) navdušuje sestrice, naj se potegujejo za Marijino čast, zlasti v družbah Marijinih. Novak Mar. (Šmarje) lepo pozdravi shod v imenu Šmarških deklet. Vehovar Ana (Sv. Peter) razlagava vneto, kako naj bi kot Marijine hčerke in hčerke Slovenije delovale za Marijo in domovino. Zabav Katka (Sv. Peter) deklamuje pesem „Mariji“, Ema Prah (Sv. Križ) pa pesem „Slovenka sem.“ Smit Marija (Sv. Rok), prednica Marijine družbe, v izbranih besedah razloži, kako bodi sv. vera mladenkom ravnilo pri vseh dejanjih in mehanijah. Crnoga Mar. (Makole) pozdravi shod v imenu makolskih deklet. Bele Mar. (Sv. Križ) razjasni, kako važno mesto zavzemata v narodnem življenju deklica, žena. Čep Julijana (Stoporce) deklamuje pesem „Domovini.“ Krumpak Neža (Sv. Peter) razloži, kako naj dekleta delujejo z Bogom in Marijo za slovensko domovino. Lončarič Ter. (Makole) deklamuje sotnetni venec v čast Brezmaidežni, Zbil Mar. (Sv. Križ) pa rodoljubno pesmico „Zatorej.“ Rajhar Ana (Rogatec) razloži, kako deklice, žene vneto delujejo na raznih poljih. Gobec Mar. (Sv. Križ) kliče tovarišicam: Bistrimo si duha, blažimo si srce, učimo se gospodinjstva! Nadžupnik Korošec pozdravi

zgodovinske, srčno želeč, naj bi nauke ohranite in delale, kot delajo dunajske mladenke in žene, tako bodo res podpirale tri stebre naše slovenske domovine. Verk Amalija (Sv. Peter) iskreno priporoča sestricam potni list za bodoče življenje: ponižnost, poštenost in pobožnost. Perkovič Mar. (Sv. Florijan) povdarja, kako naj bi kot Slovenke delale le čast materi Sloveniji in se poprijele dela za dekliško organizacijo. Končno Novak M. (Sv. Križ) izrazi željo, naj shod obrodi najlepših sadov. Naše Marijine družbe morajo priti v vse župnije, naše dekliške zveze morajo začeti povsod delovati, dekliška organizacija mora združiti vsa slovenska dekleta k novemu delu za lastno in narodovo srečo. Župnik Gomilšek zaključi shod z zahvalo vsem, ki so pomogli k sijajnemu izidu shoda, ki naj bo začetek novi dobi mladinskega dela v rogaški dekaniji. Dekleta so svoje naloge izvrstno rešile, navdušenje na shodu je bilo veliko, vtiški trajni. Po slovesnih večernicah priporoči župnik Gomilšek mladenkam, kako naj ljubijo, spoštujejo in branijo svojo nedolžnost po vzgledu Marijinem. Ob 4. uri so se v procesijah z navdušenim petjem poslovile od Sv. Križa. Shod se je krásno posrečil, k temu je veliko priporočlo preleplo vreme, največ pa izredna navdušnost mladenk.

p St. Janž na Dr. polju. Martin Fric, kmet v Prepolji, je prodal eno svinko za 394 K.

p Sv. Tomaž pri Ormožu. V pondeljek dne 31. avgusta bila, sta poročena Pepica Plohl, posestnica v Koračicah, ter Alojz Zmazek, orožniški postajevodja v Goraždi. Poročil ju je častiti gospod Franc Stuhec, kaplan pri Sv. Miklavžu blizu Ormoža. Mladima zakonskima voščimo, iz dna srca obilo sreče in blagoslova božjega.

p Središče. Tukajšnji društvi požarna brambba in veteransko društvo ste priredili na cesarjev dan slavnost v spomin šestdesetletnice cesarjevega vkladanja. Že na vse zgodaj je godba požarna brama z budnico opozarjala Središčane na slavnostni dan. Ob osmi uri sa je služila v središki kapeli sveta maša, kateri sta imenovani društvi korporativno prisostvovali. Popoldne je bil basket, kojega se je udeležilo čez 100 oseb. Pomen in namen slavnosti je v vznesenih besedah označil g. Ivan Kolarčič. Za zabavo je skrbel odličen zbor pod spretnim vodstvom gospoda učitelja Fran Serajnika. Vmes je svirala godba požarne brame. Tako ste dve narodni društvi v medsebojnem sporazumljenu in sodelovanju proslavili redki jubilej vladarjeve šestdesetletnice.

p Sv. Florijan ob Boču. Politični shod se je tukaj prav dobro obnesel. Poročilo prihodnjic.

p Rogaška Slatina. V pondeljek, dne 31. avg. se je šla 75 letna Ivana Cimerman, arhivarjeva vdova iz Gradača v kabino kočat. Menida je bila voda premrzla, zato je odprla petelin za toplo vodo, nакar jo je zadel ali mrvoud ali pa je utonila. Topla voda je tekla naprej, in ko je pritekla iz kabine, so prišli nesreči na sled. V obleki je imela precej denarja všitega ter listič, da ga ima drugod še več. Ker ni sorodnikov, bo poddedovala država. — Kopalščni gosti pridno odhajajo. Sedaj prihajajo večinoma ljudje, ki jim dežela dovoljuje značne olajšave pri plačevanju.

p Rogatec. V nedeljo, dne 30. avgusta ob 10. uri je bila seja okrajnega odbora za podpore. Ker je ob tej priliki prišel novi ptujski glavar prvkrat semkaj, je bila šola v zastavah. Okrajni odbor za podpore je sprejel vse zahteve posestnikov. Potem tam bo potrebno za okraj 394 vagonov sana in 250 vagonov slame. Krma naj bi se delila v drugi polovici novembra. Zadnjo nedeljo je bil državni poslaneč dr. Korošec tukaj, da se je o vsem natanko poučil.

p Sv. Rok ob Sotli. Česar se pri nas nikdar ni bilo, imeli smo zadnjo nedeljo, dne 6. septembra, namreč poslanca v svoji sredini na shodu. Zato pa se je tudi fara v obilnem številu odzvala pozivu na shod, da sliši svojega državnega poslanca dr. Korošeca. Predsedstvo za shod se je sestavilo takole: nadžupnik Franc Korošec, predsednik; župan Cesarec, podpredsednik; posestnik Antolinc in delovodja Šmid, reditev; Janez Potočnik, zapisnikar. Predsednik je podelil besedo državnemu poslancu dr. Korošecu, ki nam je v emburnem govoru razklaidal delo kmečkih poslancev za gospodarski napredek kmečkega in dečavskega stanu. Sedaj, ko smo ga slišali, smo spoznali, kako dobro je poučen o vseh gospodarskih vprašanjih ne samo vobče, ampak še posebej iz našega volilnega okraja. Kadar smo hodili poslušati gospodnikov drugih strank, slišali smo le zabavljanje, hujskanje, zasramovanje, a iz ust našega poslanca slišali smo srčen in vroč poziv k skupnemu delu za blagor vsega ljudstva. Hujskarijam proti našemu poslancu pač ne bo nihče izmed nas več verjel. Po govoru so stavili volilci vprašanja zaradi paše na graščinskem, zaradi ostrih kazni šolskih zamud in radi strogega izpolnjevanja šolskega reda, na podlagi kojega sili naš šolski vodja otroke čez 14. leto v šolo. To dela pri nas mnogo nemirne krv in govorovo samo škoduje ugledu šole in učiteljstva. Navzoči šolski vodja Brišnik se je izgovarjal zelo klaperno na strogo šolskega reda. Državni poslaneč mu odgovori, da se vsaki predpis zamore izvajati ali bolj strogo ali bolj milo. Kdor ne ljubi ljudstva, postopa

pač s trdo strogostjo. Delovodja Šmid se je na koncu v prav iskrenih besedah zahvalil poslancu ter mu predlagal zaupnico. Z živio-klici na papeža in cesarja se je zaključil lep shod, ki nam ostane v prijetem spominu.

p Čebešarski shod pri Sv. Urbanu dne 13. t. m. se ne bo vršil, temveč mora zavojlo neke družinske nezgode izostati.

Ljutomerski okraj.

1 Ljutomer. Ker liberalni listi pišejo s tako slastijo o „biri“, pa se dno besedo o tem predmetu. Narodni List piše v štev. 34 z dne 20. avg.: „V naši škofiji je župnija L., ki ima tri kaplane in ti hodi vsak po en teden po zbirici.“ Mi pa dopoljujemo: V naši škofiji je župnija Ljutomer, ki ima „Sokolsko društvo“, in to društvo hodi po zbirici, ne sicer po enkrat na leto, tudi ne samo po en teden, ampak po več tednov pa po večkrat na leto. Gospoda ljutomerska, čemu se spodkivate nad kaplansko zbirico, ko sami beračite, samo s tem, razločkom, da vi ničesar ne storite za naše ljudstvo, kaplami pa opravljajo svojo službo. Povejte nam vendar, kakšne zasluge ima „Sokol“ za ljutomerski okraj, pač vendar „fehtate“ od vasi do vasi, bodisi bele kronte ali pa najdinsko moko. Beračilo se je za sokolsko slavnost dne 16. avgusta, beračilo se je za sokolski ples dne 6. septembra. Ljudstvo naše pa nima od tega ničesar in ve o vas samo toliko, da nosite „rudeče robače“.

1 Železnica Ljutomer—Ormož. Človeka kar očara pogled na naše sadonosnike z rodnimi jabolki in sливами, in na naše vinograde, kateri nam obetajo bratev, da že dolgo ni bilo take. Vse kaže, da namerava jesenska doba popravi, oziroma nadomestiti škodo, katero nam je prizadajala letosna grozna suša. Pa dragi mi sodavkoplavec, vprašajmo se, kako bomo pridelke naših sadonosnikov in vinogradov spravili v denar, ko se le tu in tam, samo tukajšnji prekupeci oglašajo in nam za krasno sadje ponujajo malenkostno kupnino, za katero se človeku smili prodajati naš težko pričakovani sad. Ves sad za jabolčnico stolčki in doma porabiti, je pa vendar očividna potrata, ker vsak posestnik mora gledati, da spravi sadje v denar, kar ga je odveč za domačo porabo. Pa kako se naj to zgodi, ker v naš okraj ormoško-ljutomerskih goric ni od nikoder tujih kupcev, in ravno enaka usuda nas najbrže čaka z našim moštom. Dragi sadjarji in vinogradniki v okraju ormoško-ljutomerskih goric, vprašam vas, ali bi morda ne prišlo letos iz tujine več kupcev po naše lepo sadje, ali bi mi ne prodajali za boljšo ceno sлив in jabolk, ako bi ne prišlo več kupcev po moš, katerega se bode, kakor se nam kaže, pridelalo v obilici — če bi bila zvezana ljutomerska železnica z Ormožem? Cisto zagotovo, mi bode marsikateri pritrdili, kajti kaže bi se odvajačo sadje in moš, celo poljedelstvo, oziroma kmetijstvo, bi imelo boljšo prihodnjost glede razpečevanja naših pridelkov in glede prihajanja kupcev s tujine v naše svetovnoznanje ormoško-ljutomerske goric. Pa žalibog, naš okrajni zastop ormoški je zvezao ljutomerske železnice z Ormožem: pred enim in pol letom odklonil. Vprašajmo se, ali so gospodje pri ormoškem okrajnem zastopu tistokrat mislili na važnost te železniške zvezze glede razprodaje naših pridelkov — gotovo ne! Ali je bila odklonitev te železniške zvezze opravičena za nas sadjarje in vinogradnike, ali bi bila ljutomerska železnica v Ormožu nam na korist ali na škodo ob času, ko čutimo potrebo te železniške zvezze, prepustim izreku in obošodi citateljem.

1 „Bralno društvo za ljudom, okolic“ priredi v nedeljo dne 13. sept. v dvorani gospa Kukovec ob pol 7. uri zvečer narodni igrokaz v štirih dejanjih: Zaklad. Obenem nastopijo tudi mladeniči z gospodje in deklamacijami. Vse prijatelje našega bralnega društva in krščanske mladine k obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Slovenjgraški okraj.

1 Vuzenici živi nek g. obrtnik, ime še zmolčim, katerega grozno zbada slovenska gonorica. Sicer dotičnik živi od slovenskega ljudstva, je sin slovenske matere, katera niti besede ne razume nemški, pa vendar reče: „Wir Deutschen“. Mimoidoče Slovence kaj rad zasmehuje. Temu g. obrtniku nasvetujem, naj neha s svojim nemško-nacijskim postopanjem, sicer pride njegovo ime v javnost. Tebi slovensko ljudstvo pa kličem: „Zdrami se! Ako imaš še vsaj iskro ljubezni do domovine, ne daj se zasmehovati od narodnih uskokov — nemčurjev.“

s Pameča. Cerkvena stavnina družba v Pamečah priredi dne 13. sept. po večernicah na vrtu gosp. Ivana Vrhnjak veselico, v proslavo 50letnice sv. Očeta Pija X. z igro „Lurška pastirica“.

s Družnirje pri Šoštanju. Prostovoljna požarna brama vabi zopet na veselico, ki se vrši v nedeljo dne 13. t. m. na vrtu g. Rotnika.

Konjiški okraj.

k Konjice. „Sv. maša v narodne namene (v čast sv. Cirila in Metoda) ne sprejemem,“ tako so obrekovali g. dekan liberalci, ki so obhajali 25 letnico poslovanja konjiške posojilnice in so pri tej priložnosti najeli sv. mašo. Ali je g. dekan res tako govoril? Kako je bila celo stvar? Poslušajte! 1. Od poslanka liberalcev je hotela, da bi bila ob 8. uri (dne 30. avg.) asistirana maša. Tega pa g. dekan ni mogel dovoliti, ker ne gre. Zakaj ne? V Konjicah je

veliko uslužbencev in uslužbenek, ki imajo prostega časa samo pol ure. Ako bi trajala sv. maša več ko pol ure, tedaj uslužbeni ali zamudijo delo in žalijo svoje predstojnike, ali pa drugokrat k sv. maši ne smejo. Ob 10. uri je pa bila asistirana sv. maša mogoča, pa jo niso hoteli imeti. 2. Se je vseeno dovolilo, da se pojde pri sv. maši ob 8. uri. Gospodje v liberalnem taboru! Ne govorite in ne ponovaljajte drugokrat brezmiselnih besed, katere si je vaš somišlenik sam izmisli!

k Konjice. Slovenske starjše iz konjiške okolice pozivljemo, naj svojih otrok nikar ne vpišejo v nemško šolo. V tej šoli se vaši otroci ne bodo ne nemškega, kaj še slovenskega prav naučili. Spomnite se tudi na to, kako so vaše otroke lansko jesen napodili. Potrpite še eno leto, da bo nova okoliška šola dozidana, tako lepe in dobre šole ne bo v celem konjiškem, pa še tudi v drugih okrajih ne, kakor bo ta, kajti imela bo šest, po potrebi tudi sedem razredov, kakor v največjih mestih naše dežele, in kjer se bodo otroci vsega potrebnega naučili v domačem kakor tudi v nemškem jeziku. Toj, slovenski starši, pozor!

k Sv. Jernej v Ločah. Zadnjo nedeljo dne 6. septembra je bil za nas St. Jernejčane kaj lep dan. Prišel je namreč med nas naš gospod poslaneč Pišek, ki nam je v poldrugournem govoru načelo razložil delovanje državnega zborna, posebno pa poslancev S. K. Z. Navzoči so govor poslanca pazljivo poslušali ter tudi izražali svoje želje, na katere jim je gospod poslanec rad odgovarjal. Posebno so navzoči zahtevali, da bi se delile malim in ubožnim posestnikom trte ali zastonj ali po znižani ceni. Ko je še gospod poslanec vprašal, kaj še ima kdo na srcu, se je oglasila neka žena, da se naj zniža cena sladkorja. Gospod poslanec je na to popolnoma opravičeno zahteval razložil, da so to začevno postavo v državnem zlorbu že sprejeli, a so jo visoki gospodje in cukrovili baroni ovrgli. Navzoči so še potem izražali svoje želje, med drugim za poldnevni šolski pouk, cenejšo galico, cenejša umetna, gnojila itd. Nato je razložil gospod Potnik iz zelenega Pohorja, ki je imel Kmečke zvezne ter vabil navzoče, da se naj v obilnem številu oklenejo. Govorila sta še gospoda Preglej iz Konjic, ki je priporočal gospodarske zadruge, in kmet Napotnik, ki je svetoval skupnost pri prodaji kmečkih pridelkov. Ker se nikdo več ni oglašil k besedi, je zaključil predsednik zborovanja, g. župan Cvajšček shod, ki bo stal pri naš v lepem spomini.

k Sv. Duš v Ločah. Dne 1. septembra je bil tukaj slovesno vmeščen novi g. župnik Franc Kozelj. Na mnoga leta!

k Na Prihovi sem bil pri šolarski maši na dan ces. rojstva in slučajno tudi ob sklepnu šole. Kako sem se začudil, da otroci ob taki slovesni priliki ne pojejo! Ali se res ne morejo naučiti toliko, da bi peli pri sv. maši? Popotnik.

k Prihova. Dopus nekega mladeniča v Slovenskem Gospodarju že poganja brstje. Mladina se pridno zbirja, posluša predavanje in se vadi petja. Leto naprej, za dobro in pravščeno stvar! — Drugi mladenič.

k Vitanje. V tej hribovski fari je dolgotrajna suša na njivah, travnikih in pašnikih veliko škodo, povzročila. Narava je bila večinoma rujava in žalostna. Skodo vsled suše c. kr. glavarstvo po vseh občinah preiskuje glede odpisa dače, tudi tam, kjer se za isto ni prosilo. Tako je prav, nobeden posestnik ni bil glede suše zavarovan! Hvaležni smo pa ljubemu Bogu za podarjen dež, kateri je zopet naravo ozelenil, da je vendar upati še nekaj krme za živino in svinje. Tudi sadno dreve se je oleplšalo vsled predzadnjega dežja, katero je prej škodo trpel, listje in sadje venelo! Zahvaliti se imamo Bogu, ker z eno roko nam je pridržal pridelke na njivah in travnikih, nam je z drugo roko podaril polna jabolčna drevesa, da jih moramo že podpirati! Delal se bo jabolčnik, nekaj pa tudi prodalo, ako se bodo pravi kupci oglašili. Za špekulantne ne maramo! Iz slike, katerih je tudi mnogo, si bo marsikateri kmet doma za svoje delavce prideljal žganja. Torej ako bode jesen mila, se 1. 1908 ne bo štelo med zelo slabe letine, tako še bo živila sedanjega ceno imela. Iz žalosti veselje, iz tega pa spet žalost. Kako to? Te dni so se od nas poslovili in odišli gospod kaplan Franc Lefonja, kateri so bili za vse dobro vneti, v duhovskem poklicu pri nas nad tri leta.

Celjski okraj.

c Celje. Da se spoznamo, pritočujemo tole zanimivo novico. Klubu naprednjih, t. j. liberalnih akademikov v Celju so, kakor poroča „D.“, darovali gospodje: Peter Majdič, dr. Hraščvec, dr. J. Sernek star., dr. Vrečko, dr. Kukovec, notar Detiček, dr. Brenčič, dr. Božič, notar Baš, dr. Mayer, gospa Stor, nadškomisar Voh, dr. Stiker, dr. Filipič, Sl. Požun. Nekatera imena v odlično liberalni družbi bodo naše somišlenike poučila o pravem položaju.

c Savinska dolina. Kaj delata poslance Roblek in Ježovnik? Kaj počenja hmeljarsko društvo v Žalcu? Čemu plačujemo udnino? Hmelj smo obrali

in ga je komaj petinka od prejšnjih let in sedaj ga naj oddamo po tako sramotno nizki ceni?

c Iz Mozirja se nam poroča, da se je občina dne 5. t. m. iznzbila dosedanjega liberalnega občinskega tajnika, in da je prevzel tajništvo in ob enem tudi redarstvo posestnik Breznik, vrl in pa vsega spoštovanja vreden mož.

c Mladeniški tečaj pri Sv. Emi za mlađeničje iz župnij: Sv. Ema, Zibika, Poddetrtek priredi S. K. S. Z. v nedeljo, dne 13. septembra. Začetek ob 8. uri. Ob poluenajstih služba božja, ob 12. skupen obed. Od 1. do 2. ure in od 3. do 5. ure zopet predavanja. Ob dveh večernice. Obravnavači se bodo sledili predmeti: 1. Zgodovina Slovencev. 2. Razvoj kmečkega stanu. 3. Slovenski jezik in slovstvo. 4. Društveno življenje. Mlađeniči-gostje iz sosednih župnij došli!

c Sv. Ema. Za mlađeniški tečaj pri Sv. Emi vlada veliko zanimanje. Upajmo, da bodo tudi šentemski fantje ta dan dostojo pokazali, da imajo tudi zmisel za izobrazbo. Fantje šentemski, udeležite se polnoštevilno te mlađeniške šole. Počastite nas pa tudi sosedni fantje s svojim prihodom. Fantje šentemski in sosedni, ta dan naj bo vaš praznik, posvečen pouku in izobrazbi. Torej na svodenje 13. septembra, točno ob osmi uri zjutraj se začne mlađeniški tečaj, v prostorih gospoda Praha pri Sv. Emi, ter se bo vršil pri vsakem vremenu. Živila mlađeniška zveza! — Šentemski fantje.

c Tinska gora. Pri nas se je pri podružnici M. B. na Tinski gori obhajač, brez vsakega motenja sv. misijon od 16.—23. avgusta. Vodila sta ga prečastita gospoda misjonarja iz Celja Ivan Zdravljč in Gregor Flis. Udeležba bila je velikanska. Obhajancev črez 3000. Vsi hvalježni župljanji kličemo prečastitima gospodoma misjonarjem, domačemu gospodu župniku in vsem drugim sosednim gospodom, spovednikom: tisočkrat Bog plati!

c Sv. Jurij ob juž. žel. Javno vprašanje dopisniku Narodnega Lista v Številki 33, dopisa iz Št. Jurija ob juž. žel. Podpisani vprašam: 1. Ali je bil dopisnik Narodnega Lista navzoč pri požaru pri cestnem Jožetu? 2. Kedaj je videl mene sprejhati se s kblešom po cesti gor in dol? 3. Kedaj me je videl, da se nisem udeležil gašenja, kolikor je bilo v moji moči? 4. Ali mu je znano, kdo je bil prvi na mestu, požara od požarne brame? 5. Ali je dopisnik tudi znano, da mi je nekdo večkrat gumi na kolesu z nožem narezel in tako napravil škode 30 K? 6. Ce dopisnik vse to ve, zakaj potem laže in s kakšnega namena? — „Slavni“ Žličar.

c Dramlje. V nedeljo dne 30. avgusta je bil v Dramljah, ustanovni shod katoliškega izobraževalnega društva. Jako lepo je govoril o izobrazbi g. Žebot, predsednik Zveze slovenskih mlađeničev. Dobri Drameljčani mu bodo gotovo hvaležni za njegove lepe besede in njegov trud. V srce pa mora boleti vsakega poštenega Drameljčana, da so se na tem shodu nekateri liberalni Drameljčani obnašali tako neolikano. To vam je bila muzika! Eden je imel fagot, ki je vedno trobil: Mi zavedni Drameljčani znamo sami govoriti, ne potrebujemo tujih govornikov. Pa on še sam ni doma v Dramljah. Tudi drugi, med njimi tudi nek študent, so pomagali z medkljiči motiti govornika. Drug je imel bas, ki tudi ni Drameljčan. Klarinet je piskal liberalni kmet, ki je najbrž kmet brez kmetije. Ker je ta peščica liberalnih Drameljčanov vedno motila shod, je hotel župan shod zaključiti. Pa glej smolo! Domäča gospoda sta ga podučila, da ima le predsednik pravico zaključiti shod. Nato zaključiti predsednik shod in otvori črez pol ure zaupni shod po par. 2. Pri tem shodu je bilo 40 zavednih, poštenih Drameljčanov, ki so vsi navdušeni za pravo ne pa za liberalno izobrazbo. V odbor so izvoljeni sami značajni krščanski možje, ki so nam potročili, da se bo društvo dobro razvijalo. Zdaj pa, zavedni Drameljčani, le krepko naprej!

c Gornjigrad. Ker se blagovoljno prizadevanje in povsem pravilni nastop gospoda deželnega sodnega svetnika Kardila Grebenc, predstojnika okrajnega sodišča v Gornjemgradu, za osnovo velevažnega in dobrodelnega društva „Otroško varstvo, mlađinska skrb“ povsem nezasluženo in neopravičljivo kritikuje in napada od strani učiteljev, kateri ravno bi morali v prvi vrsti stati med pospeševalci takega velepomembnega in velekoristnega društva, (do katerega bi se lahko vže zdavno bili odločili gospodje učitelji kot takozvani izobraževalci mlađine), tedaj hočemo objaviti govor gospoda svetnika Grebencu, ki ga je imel pri osnovanju tega društva kakor že znano dne 6. avgusta 1908 v veliki dvorani školove palače v Gornjemgradu: Zbrano občinstvo pozdravil je slediće: Slavna in časta gospoda! Čast mi je danes pozdravljati vas v tej prostrani, visoki dvorani. Iz dna srca zaklicem vam vsem: Dobro došli! Zahvaljujem se vam prisrčno za prijazen prihod in sosebno zahvaljujem se vsem častitim sotrudnikom, ki so ta prihod pospešili — dasi je malobrojen! Zahvaljujem se pa tudi prevzimenu gospodu knezoškofu dr. Antonu Bonaventura Jeglič v Ljubljani in visokocastitemu stolnemu kapitelju ljubljanskemu, kakor tudi velečastitemu dekanu gornjograjskemu in duhu svet. g. Francu Dovnik, kot marljivemu oskrbniku grajske Ščine gornjograjske za prijaznost, da se nam je ta

krasna dvorana prepustila danes za to zborovanje. Slavna gospoda! Razložil vam bōdem danes namen prihoda, namen in pomen društva, ki se ima danes osnovati pod naslovom: „Otroško varstvo, mlađinska skrb“ za sodni okraj gornjograjski. To zborovanje današnje je in ostane brez političnega ozadja in tudi društvo ne bōde imelo nikakih političnih tendenc in trdno sem uverjen, da pri svojih predlogih, katere bōdem danes stavil, ne bōdem trčil na nikak odporn in to tudi ne z naslova političnega razkolništva. Slavna gospoda! Delujmo složno, delujmo skupno, viribus unitis; delujmo bratsko in dovolite mi, da se tu prijedružim lepo zbranim plesnikovim besedam: „Naj čuje zemlja in nebo, Kar danes pobratimi pojo, Naj se od ust do ust razlega, Kar tu med nami vstaki prisega: Da srce zvesto kakor zdaj, Ostalo bōde vekomaj!“

Slavna gospoda! Prosim vas, izvolite iz svoje sredine predsednika in zapisnikarja za nadaljni spred zborovanja in prosil bōdem gospoda predsednika, da isti meni prvemu podeli besedo, da prečitam in obrazložim pravila, ki se bōdo sedaj vam predložila v razmotrovjanje in odobrenje. — Sejni zapisnik se glasi nadalje: Ker se nikdo ne oglasi zastran izvolitve predsednika in zapisnikarja, spregevori poročevalci: „Tedaj pa predlagam jazz kot predsednika gospoda dekana Franca Dovnik in kot zapisnikarja gospoda kaplana Antona Berk, za njegovega namestnika pa gospoda kanclista Franca Flux.“ Ker temu predlogu nihče ne ugovarja, se sploh nikdo ne oglasi, sprejmeta predlagana predsednik in zapisnikar to vlogo in zasedeta dotedi mesti, dočim ostane namestnik zapisnikarja na svojem sedežu med občinstvom, rekoč, da sprejme to vlogo. Predsednik podeli besedo poročevalcu gospod svetniku Grebencu, a med tem se oglasi iz ozadja g. Kelc, nadučitelj iz Noveštite, rekoč: „Učitelj niste imenovali, zato se mi čutimo prezirane in zapustimo dvorano.“ Učiteljstvo nato odide, ostanejo samo eden nadučitelj in dve učiteljici. Zborovanje se sedaj nemoteno nadaljuje. Poročevalci gospod svetnik Grebenc nagovoril navzoče slediće: „Slavna, visokočastita gospoda! Njega c. in kr. visokost presvitli našvojvoda Rudolf Habsburški, sin Njega c. in kr. apostolskega Veličanstva našega presvitlega cesarja Franc Jožeta I., pričel je leta 1886 s svojimi sotrudniki, seveda on jim na čelu, pisati obsežno knjigo, da skoraj po celem svetu značno literarično delo: „Die österreichisch-ungarische Monarchie in Wort und Bild.“ Pisal je to izredno knjigo z namenom, pokloniti jo svojemu očetu, našemu presvitlemu cesarju v proslavo Njega modre in blagodajnega vladarstva. Ni doživel presvitli carevič osebno, žalibog, spolnitve te svoje želje, nemila smrt je preram, da, prerano nam vzele ta biser literaričnega učenja. Toda v njegovem duhu nadaljevalo in dovršilo se je to obsežno literarično delo pod pokroviteljstvom Nje c. kr. visokosti našvojvine, presvitle soproge Štefanie. V zitanem poglavju te svetovno znane knjige (Lieferung 119, Heft 12, Seite 353) piše o Slovencih naslednje: „Im Allgemeinen ist den Kraintern der Sinn für Frömmigkeit und Gottesfurcht, die Liebe zum Vaterland und die Anhänglichkeit an den Landesfürsten angeboren (vse za vero, domovino in cesarja). Gotovo živi še v duhu tega neverljivega učenjaka, ako se glede teh lepih treli, čednosti tudi v vseh drugih Slovencih, zlasti štajerskih govorov. Naj velja tukaj vsem Slovencem želja: „Valeat, floreat, crescat haec Trinitas!“ In pod tem naslovom „vse za vero, dom in za cesarja“ bodrimo se za osnovo društva: „Otroško varstvo, mlađinska skrb.“ S tem bližamo se tudi onim vrlinam Nje c. kr. Veličanstva pokojne presvitle cesarice Elizabete, ki je v milodarih dosedaj nedosežna ostala in osobito za mlaðe žrtvovala ogromne svote in darove.

(Konec prihodnjih.)

c Zgornja Ponikva. Naše bralno in pevsko društvo priredi v nedeljo, dne 13. septembra ob 3. uri popoldne pri g. M. Semečniku ljudsko veselico po sledenem vsporedu: a) Pozdrav. b) Pevska točka. c) Govor. d) Šaloga, „Občinski tepeček“. d) Prosta zabava s šaljivo pošto itd. Vsem sosednim društvom klíčemo: Na veselo svodenje!

c Prostovoljna potarna brama v Braslovčah priredi dne 4. vinotoka t. I. veselico pri g. Vrankovič v Rakovljah.

c S. K. S. izobraževalno društvo v Galiciji priredi v nedeljo, dne 20. t. m. jubilejno veselico v proslavo 60letnega vladanja cesarja v gostilni g. Ašenbergerja.

Iz drugih slovanskih dežel.

† Slovenski pevec in organist. Iz Djakovara v Slavoniji se poroča: Tukaj je bilo dne 12. avg. k skušnji poklicanih 12 prošnjikov (organistov), in med temi tudi gospod Leopold Ocvirk, doma iz Vranskega, ki je napravil na tukajšnji orglarski šoli pohvalni izpit posebno iz petja in igri na orgljah. Pri skušnji v krasni Širosmajerjevi stolnici se je poleg drugih prosilcev najbolj odlikoval z milo donečim glasom gospod Leopold Ocvirk. Kot tak bode gotovi Slovencem, oziroma tukajšnji orglarski šoli, med brati Hrvati čast delal.

† Na Ogrskem je v treh županijah 64.000 Slovencev. Število Slovencev se je zadnjem desetletju pomnožilo za 3000 duš.

† Koliko Slovanov živi v Berolini? To se da približno računati po sokolskih društvih, ki obstoje v Berolini in predmestjih, in sicer šteje Sokol Berolin I 230 članov, Berolin II 60 članov, v Charlottenburgu 80 članov, v Oberhönweidu 25

članov, v Rixdorfu 45 članov, v Schönebergu 25 članov, v Wiesenseeju 35 članov. Nedavno se je ustanovil še Sokol Berolin III (Wedding) s 30 člani. Razen tega je v Berolini še mnogo nepolitičnih klubov in pevskih društev.

Drobtinice.

d Strela ga je ozdravila. Glasilo avstrijskega društva gluhenemih poroča v svoji zadnji številki, da je v Kunwaldu nedavno opažila strelo delavca, ki je pred leti vsled prestanega strahu prišel ob sluh in govor. Strela je imela čudovit učinek, zakaj delavec je nato zopet popolnoma dobro slišal ter sedaj tudi govor, dasi še težko.

d Kdaj propade Nemčija? Danski list „Flensborg Avis“ prorokuje, da propade nemško cesarstvo leta 1913. List izvaja: Ko je bil prvi nemški cesar samo še pruski kralj, je obiskal neko grofico, ki je bila na glasu, da zna čarati in jo vprašal, kdaj da postane nemški cesar. Odgovorila mu je, naj prišteje letnici 1849, ko je bila udušena revolucija iz leta 1848, številke 1, 8, 4, 9, dobi letnico 1871, ko postane nemški cesar. Če pa prišteje letnici 1871 številke 1, 8, 7, 1, dobi letnico 1888, kdo bo umrl. Viljem je nato vprašal, koliko časa bo trajalo nemško cesarstvo. Odgovorila je, naj prišteje 1888 1, 8, 8, 8, in dobi 1913. Dači upajo, da pribore nazaj 1913. Slezvik, češ, ker sta se prvi prorokovali tako točno izpolnili, se bo tudi tretje.

d Inseriranje. Na Angleškem je smisel za praktično in koristno oglašanje, kot je splošno znan, najbolj razvit, kar je brez dvoma tudi glavni vzrok, da je ovladala angleška trgovina skoraj celo svet. Praktični način, kako Angleži oglašajo, popisuje neki angleški list tako-le: „Angleški trgovec ponovi oglas vsaj desetkrat ter smatra manjše število objav za brez pomena. On računa tako-le: 1. oglasa čitatelj sploh ne vidi, 2. oglasa vidi, toda ga ne čita, 3. oglas vidi in čita, pri 4. oglasu se vstavi in pogleda po cenah, pri 5. oglasu si zapomni oglaševaljev naslov, pri 6. oglasu se o oglasovi ponudbi že pogovarja z rodovino ali prijateljem, pri 7. oglasu se že odloči, da stvar kupi, pri 8. oglasu hiti k trgovcu, pri 9. oglasu že prioveduje o svojem nakupu in pri 10. oglasu pa že kupujejo tisti, katerim je o nakupu pripovedoval.“

d Konj se je zmotil. Na Dunaju je šla po ulici Adela Ark, ki je imela na glavi moderni klobuk z mnogo zelenjavne in cvetja. Prišedša mimo fijakerškega stojiska je dobil nek konj apetit po zelenjavi ter je hlastnil po klobuku. Gospodična je hotela rešiti klobuk ter se je zgrajila z obema rokama za glavo, a pri tem jo je konj z zobmi še na roki ranil. Pred sodiščem je fijakar zatrjeval, da Dunaj nima mirnejšega konja, kakor je njegov, a kdo bi mu zameril, da je pri pogledu na toliko pašo dobil apetit. Izgovor pa možu ui pomagati, temveč je moral plačati 10 kron globe.

Književnost.

§ Slovenska maša v čast sv. Cecilije za mešan zbor in samospeve z orglami, zložil Ant. Foerster. II. pomnoženi natis. Stane K 1.20.

§ Janeza Laharnarja skladbe je začela v 2. natisu izdajati Katoliška Bučvarna v Ljubljani ter sledi nenavadno naglo en krasno opremljen zvezek za drugim. Pred nami leže za mešane zbole ti-te zvezki: 1. Gorske cvetlice, 7 pesmi za 4, oziroma (s solo) 5 glasov, cena K 1.50; 2. Pomladanski odmevi, II. zvezek, 4 pesmi, cena K 1.20; 3. Planinke, I. zvezek, 6 pesmi, II. zvezek 4 pesmi, cena vsakega zvezka K 1.20. Za moške zbole pa nudijo 4. Gorski odmevi v I. zvezku 6 pesmi, v II. pa 5 pesmi, cena vsakemu K 1.50. Kakor pri vsaki zbirki, tudi pri tej ne bo vse za vsakega. A Laharnar piše priprosto, lahko umljivo za uho in srce, in tudi po vsebinu so pesmi take, da jih bodo naši društveni zbori skoraj brez izjeme lahko rabili, eni te, drugi druge, kajti tvarine je tu na izbiro! Maloštevilne fiskovne, oziroma, pisalčeve pomote bo znal vsak umen pevovodja zaslediti in si jih pravčasno — pa ne šele med vajami! — popraviti.

S. S.

§ Laharnar Janez: Velikonočne pesmi in pa Smarnične pesmi za mešan zbor, oboje v II. natisu po K 1.30. Naročajo se, vse navedene skladbe v Katoliški Bučvarni v Ljubljani, ki jih izdaja v lepi zunaji opremi. Foersterjeva maša se lahko imenuje slavnostna slovenska maša; zahteva posebno fino prednašanje, zlasti v samospevih in poslednje najbolj pri „Bodi moljeno“, kjer morata soprani in alt-solo nekaj časa na enem glasu recitirati. Tudi organist mora biti spreten, da dobro izvaja sicerne težko, a vedno živahnio in zanimivo spremjevanje. O Laharnarjevih pesmih, kajih značaj je enak, kot pri drugih njegovih skladbah, ni treba več govoriti; Smarnične obsegajo 8 pesmi in ravno tako Velikonočne.

Letošnje romanje v Marijino Celje. (Konec.)

Lurško Mater božjo je proslavljal znani pridigar župnik Muršec iz Frama, za pomoč v smrtni

uri je prosil Marijo celjsko kaplan E. Vračko, slovo je govoril profesor Jerovšek, voditelj romanja.

Romarji so si pogledali tudi kinematograf g. Rögl na, kjer je zgodovino Marijinega Celja razlagal kaplan Vračko. Strmeli so tudi Slovenci nad krasnimi slikami Jezusovega trpljenja, povzetih po Oberammergauovih igrach. Kako varen je naš rod! Slovenci so kar ihteli in jokali, ker so gledali trpečega Jezusa. Iz hvaležnosti niso vedeli, kaj bi dali gosp. razlagatelju.

"Naj ne zamerijo gospod", tako me v nemščini nagovori neka gospodična, "da Vas vprašam, kdaj bodo pa zopet Slovenci peli v cerkvi." In ko sem ji povedal čas, mi je rekla: "Te ljudi bi človek zmiraj poslušal."

In prišli so poslušati, kako smo mi slovo jemali od svoje Matere. In poslušali so strmeč in čudeč se. Pa kako slovesna je bila ta rimska procesija z lučicami! Pred eno uro so imeli enako procesijo Nemci iz nekega dunajskega okraja. Kako enoglasno in žalostno je bilo njih petje! Zvečer se podam na svoj dom. Nekdo me prime za roko in jo poljubi. Dvajstično dekle je. Poznam jo izza bivanja v Marijinem Celju. Vedno je bila pri nas, občudovala našo pobožnost in se divila nad našim petjem. Zaupno me pogleda s svojimi nedolžnimi očmi in me vpraša, ali bom drugo leto zopet prišli. Pridemo, gotovo, odgovorim.

Slovenci smo zapustili v Marijinem Celju najlepše spomine. Sam prelat so podarili vsakemu izmed nas spominsko podobo Matere božje, ki bo 8. septembra kronana. Sredo, dne 12. avgusta smo se ločili s težkim srečem od tega čudopolnega svetnišča Marijinega. Kakor se odhajajoč otroki s solzanimi očmi še enkrat ozre na svojo mater, tako smo tudi mi še enkrat zapeli "sv. Marija prosi za nas", še enkrat smo zmolili eno češčeno Marijo za srečno smrt, še enkrat uprli svoje oči na Marijino cerkev in se potem podali na pot v svojo domovino. Na postaji Au-sewiesen sem hodil od jene druče romarjev do druge. Povsod je vladalo takoj veselje, povsod taka radost, da sem se čudil tem ljudem, ki so že zgodaj zjutraj prehodili 8 ur pot. "Šestkrat", mi pravi neka stara mamica, "sem bila že v Marijinem Celju, pa nikoli še ni bilo tako veselo."

Drugo leto pa pridemo, Marija celjska, zopet, naj reče kdo, kar hoče. E.

Najnovejše novice.

Mohorjani! Darujo letos "Obmejnem bratom v pomoč" za obrambno delo S. K. S. Z. za Štajersko. Spomnite se z majhnim darom svojih braťov ob meji, da jih rešimo iz narodne nevarnosti.

Svoji k svojim! Slovenski dijaki, makujupute letos vse šolske potrebščine v tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Nov zdravnik dr. Turšič se naseli z 20. t. m. v Mariboru. Glej inserat. Toplo ga priporočamo slovenskemu ljudstvu!

Brežice. Shoda Kmečko zveze na Vidmu in Planini izborna uspela. Na Planini nad 600 ljudi.

Št. Ilj pod Turjakom. Bralno društvo v Št. Ilju pod Turjakom priredi v nedeljo, 18. t. m. po večernicah povodom papeževega in cesarjevega jubileja veselico s slavnostnim govorom, gledališko predstavo, deklamacijami in petjem na prostoru za cerkvijo.

Listnica uredništva.

Vsem dopisnikom: Radi praznikov je bilo nemogoče v zadnjem trenotku došlih rokopisov spraviti v list. Nekatera naznanila so se morala krajšati, da so sploh prišla v list!

Dr. Bergmann

750 se je vrnil
in ordinira zopet od 9.—10. dop. in od 2.—3. pop.

Pozor!

Jaz podpisani preklicem zaradi motenja hišnega imena, da pri meni se ne sme imenovati pri starem Francelinu, ampak le po starem imenu (pri Kuglerju).

Alojz Mihelec,
785 prevžitkar soseska Gance, pošta Rečica ob Paki.

Naznanilo preselitve.

Podpisani uljedno naznanja, da ima svojo knjigoveznicu s kartonažo in zlatotiskom
s 1. septembrom t. l. naprej v
sodisčni ulici (Gerichtshofgasse) štev. 24
v Mariboru

ter prosi ob enem, da ga tudi zanaprej počastite s svojim naročilom.
Z odličnim spoštovanjem
Edvard Slivca.

683

Pojasnila o inseratih daje
upravnštvo samo tistim, ki priložijo vprašanje znamko za
10 vinjarjev.

Loterijske številke.

Dne 5. septembra 1908.

Gradec	27 55 41 80 81
Dunaj	24 4 57 48 64

Učenec, kateri bi se mlinarski šel učit, se takoj sprejme in je z vsem preskrbljen. Kje, pove upravnštvo "Slov. Gosp.". 768

Ženitna ponudba. Gostilničar 80 let star iščem neveste, ki bi imela veselje do gostilne, s par sto kron premoženja. Sme pa biti mlada vdova brez otrok. Oglasila se naj pošljejo pod naslovom "Srečen dom, št. 31" poste restante Rečica na Paki, Sav. dol. 769

Spreetaemu trgovcu dala bi se trgovira z mešanim blagom na več let radi bolehnosti v najem. Hiša s trgovino se nahaja na zelo prometnem in obljubnem kraju. Vprašanja se pošljejo na g. Autona Urek v Globokem pri Brežicah in se naj znamka za odgovor priloži. 765

Izkušen viničar s pet do šest debynimi močmi se pod dobrimi pogoji sprejme v vinogradu eno uro od Maribora. Ponudbe na upravnštvo "Slov. Gosp.". 766

Doge za sode, iz suhega, hrastovega lesa, lepo obtesane in sicer za 14 polovnjakov. Proda jih in pove natančnejše Franc Kodrič, posestnik v Črešnjevcu pri Slov. Biestrizi. 764

Proda se hiša, z dvema stanovanjema, klet, vrt, svinjski hlevi itd. Marija Mom, v deželnini bolnišnici v Mariboru. 763

Dobrodočno pekarijo išče gospod Alojzij Kolarč, v Rušah nad Mariborom. 762

Dijaki se sprejmejo na hrano in stanovanje pri Mariji Wagner, Grajska ulica št. 12, Maribor. 761

Učenec za krojača se sprejme pri Jož. Monetti, Maribor, Kokoschnegall. 760

Kdor se hoče revmatizma, te mučne bolezni na hiter način iznenadi, naj pošle na g. Antona Urek, v Globokem pri Brežicah 5 K avstr. velj, dobil bode natančno navodilo in zdravilo. 770

Kontoristinja išče primerno službo v pisarni ali večji trgovini. Zmožna nemškega in slovenskega jezika, tesnopsija itd. lahko takoj ali 1b. t. m. vstopi. Pisma poste restante F. L. 1000, Velenje. 771

Proda se lepa kmetija v konjiškem okraju. Posestvo, h kateremu spadate dve zidani hiši in dve gospodarski poslopji, meri 20 oralov in je radi dobre krme in obilnega žlahtnega sadnega dreva posebno pripravno za živilo in sadjerojo. Vino iz tega kraja slovi daleč na okoli. Naslov pove upravnštvo "Slov. Gosp.". 759

Meblovana soba za enega gospoda se odda. Kje, pove ured. 757

Hiša z lepim sadnim vrtom, 1/4 oralna njiv, z dobro idočo gostilno in trgovino blizu Ptuja, se pod udobnimi pogoji odda za več let v najem. Natančnejša poročila daje lastnik "poste restante A. U." Ptuj. 744

Dobro idoča branjarja se po ceni odda. Naslov v upravnštvo. 748

Pridna deklica bi se rada šla šivat učit. Naslov v upravnštvo. 746

Malo posestvo blizu cerkve, obstoječe iz hiše, travnika in njive, ležeče v Št. Lovrencu na D. pol. se proda. Kupni pogoji se izvedo pri Franc Iglitsch na Bregu pri Ptaju. 749

Služba organista in cerkovnika se s prvim oktobrom v Leskovcu pri Ptaju odda. Prošnje pismeno ali ustmeno. Cecilijanci in dobrivcev imajo prednost. 748

Posestvo, zidane hiše, lepi sadnosiči njive in travniki od Ptuja 5 minut oddaljeno se proda pod udobnimi pogoji. Proda se tudi z otavo vred. Več se izve na Bregu pri Ptaju hiš. štev. 20. 741

Orgljavec in cerkovnik se sprejme v službo septembra ali oktobra na Zusmu. 758

Lepo vojaško puško zelo dobro za šrot in kroglice, ki lahko strelja na 100 in 950 korakov daleč, ima na prodaj Janez Skore, kmet pri Sv. Petru na Medvedovem selu pošta Pristova. Cena 40 K. 783

767

Pojasnilo.

Na "Poslano" g. Weixl Augusta iz Maribora z dne 13. avgusta t. l., ki je nekako naperjeno proti vodstvu naše zavarovalnice, moramo resnici na ljubo pojasmiti, da je še le petdesetletni g. Aug. Weixl, ki je bil pred že gostilničar pri Virantu v Ljubljani, katera gostilna se mu pa je slab obnesla, in ko je bil potem zavarovalni potovalec pri francoski-ogrski zavarovalnici in pri Feniku stopil 1. decembra 1900 v službo "Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani" kot potovalec, ter da je prevzel 1. januarja 1905 glavno poverjeništvo za slovenski del Štajerske, katero službo je zapustil po pogojeni šesttedenski odpovedi. Služba se je pa v korist zavoda morala odpovedati, ker boleha g. Weixl, kakor sam prizna, na živčni bolezni in že zadnje tri leta ni imel več niti duševnih niti telesnih moči da bi spolnil svoje dolžnosti, kar svedoči najodločnejše, da do danes še ni položil svoj konečni račun. Pri zavodu imel je g. Weixl le plačo, dokler je delal, a nikake zgube. Ne preveliko zaupanje do vodstva marveč popolna nesposobnost je storila konec njegovemu službovanju. Toliko v pojasnilo, da se ne tolmači "Poslano" z dne 13. avgusta t. l. na škodo "Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani".

Vodstvo "Vzajemne zavarovalnice v Ljubljani".
J. Vencajz, Josip Pehani.

Razglas.

Podpisani naznanja vsem sadjerecem in prijateljem te panoge kmetijstva, da bo imel v jesen oziroma prih. pomlad 10 tisoč 4 letnih visokodebelnatih jabolčnih dreves na prodaj in sicer sledeče:

Virginški rožnik	} poletni
Kardinal plamenasti	
Štaj. zim. mošanjcej	} zimska
Vel. renski bobovec	
Kanadski kosmač (par. rambor)	} zimska
Zlatorumen kosmač (reneta)	
Vel. kasselski kosmač	

Cena kom. 60 vin., za čistost vrste (sorte) se jamči. Naročila sprejema pos. drevesnice Vek. Stelcer v Šent Ilju v Slov. gor.

Opravilna številka Hc 106/8

I.

Prostovolj. sodna dražba nepremičnin.

Pri c. kr. okrajnem sodišču v Brežicah sta po prošnji lastnikov za ml. otrok Mihelina, Studenc pri Mariboru na prodaj po javni dražbi sledeče nepremičnine, za katere so se ustanovile pristavljenne izklicne cene in sicer posestvo v. št. 128 k. o. Drenovec, obstoječe iz 1. stavbene parcele (klet) in 1 vinograda z letošnjim pridelkom vred, za 1277 K 60 v. in posestvo v. št. 428 k. o. Sušica, obstoječe iz 1 gozda in 1 njive — sedaj vinograd, z letošnjim pridelkom vred, za 3380 K.

Dražba se bo vršila dne 17. septembra 1908 pop. ob 3. uri v Drenovcu in v Sušici na licu mesta.

Ponudbe pod izklicno ceno se ne sprejme.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je položiti takoj v gotovini sodnemu odposlancu.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri spodaj omenjeni sodniji v sobi št. 7 med uradnimi urami.

C. kr. okrajno sodišče Brežice
784 oddelek II., dne 4. septembra 1908.

Ako potrebujete

slamoreznice,
kotle za žganje,
grozdne mline
in stiskalnice,
gnojnične sesalke,

peči vseh vrst tudi za šole predpisane in take za kurjavo z žaganjem, štedilnike, pralne stroje, nagrobne križe in druge v železninarsko stroko spadajoče blago, kakor tudi nepremičljive vozne in komatne plahte ter zajamčena umetna gnojila, kupuje le pri domaći tvrdki

"MERKUR" P. Majdič Celje,
ki daje pojasnila in pošilja cenike in navodila z obratno pošto zaston.

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posrečilo s časoma iznajti sredstvo za rast brk in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhlja (luskin) na glavi, to je

Kapilar Št. I.

Cena je (franko na vsako pošto): 1 lonček 3 K 60 vin., 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Juršič, lekar na Pakracu, Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s posltnim povzetjem.

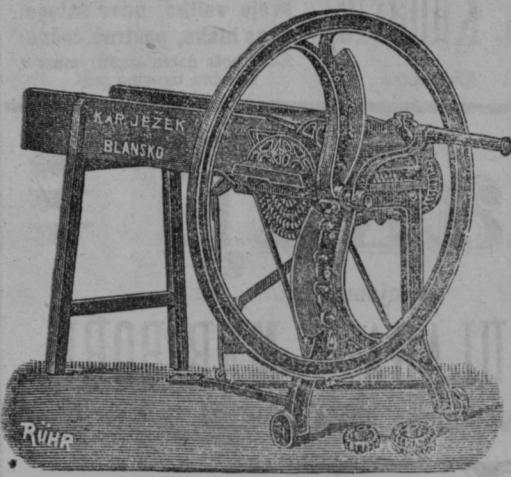
Med. univ.

dr. Ivan Turšič

se je naselil kot zdravnik

v Mariboru,

in bo od 20. septembra naprej ordiniral v svojem stanovan

V Gornji Polskavi pri Pragarskem ima tvrdka K. & R. JEŽEK

veliko zaloge vseh vrst kmetijskih strojev in se vsem kmetom posebno priporoča. V zalogi so vedne vitli ali gepelni, predležja mlatilnice, slamoreznice, reporeznic, mlini za jabolke, grozdne stiskalnice, žitne čistilnice, drobilni mlini, brane, plugi itd. Podpisani posreduje narocila na vse vrste kmetijskih strojev, sesalk, bencinovih motorjev, motorje na plin, stroje za opeko, opreme za opekarne itd. — Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji, tudi se vsa popravila sprejemajo in po nizki ceni zaračunijo. Zastopnik in oskrbnik zaloge Franc Kampuš v Gornji Polskavi pri Pragarskem. 484

Naznanilo.

Iz deželnih drevesnic v Gleisdorfu, Brucku ob Muri in v Celju se bodo oddale štajerskim kmetovalcem v jeseni leta 1908 oziroma spomlad 1909 sledeče vrste jabolki in hrušek, skupaj 68.518 komadov dreves.

Od teh se bode oddalo tri četrtine kmečkim posestnikom po znažani ceni po 70 vin. komad in ostala četrtina nekmečkim posestnikom po tržni ceni 1 K 20 vin. komad, izvzemši zavitek in voznino.

Naročila sprejema deželni odbor. Naročilu se pridene potrdilo občine, da je prošnjik kmečki posestnik v občini. Če se rabijo drevesca za jesensko sajenje, se mora to v naročilu omeniti in naročilo poslati vsaj do 15. okt. 1908. Prošnje se bodo sprejeme, dokler bo kaj zaloge in se bodo reševalne po vrsti, kakor dojdejo.

Več kakor 120 komadov eden posestnik ne dobi in je dotični dolžan, ta drevesca v saditi na svojem lastnem posestvu.

Drevesca se oddajejo samo proti takojšnjemu plačilu. Če je ene ali druge vrste zmanjkalo, se nadomesti z nje najbližnjo vrsto in naročilec lahko to vrsto sprejme ali pa odkloni.

Če se nadomestne svote ne sprejme, se mora takoj naznamati.

Drevesca naj naročili, če le mogoče, osebno prevzamejo ali pa, če se pošlje po železnici, takoj po prejemu skrbno pregledajo. Pritožbe se naj takoj posljejo na vodstvo drevesnice. Na pozneje pritožbe se ne bo oziralo.

Seznamek dreves

jabolki in hrušek, ki se bodo oddajale v sadni dobi 1908/9 iz deželnih drevesnic:

Zaporedno število	I. Jabolke	a) v Gleisdorfu			b) v Brucku			c) v Celju		
		visoka debla	srednje visoka debla	pritlikovsko dreve	visoka debla	srednje visoka debla	pritlikovsko dreve	visoka debla	srednje visoka debla	pritlikovsko dreve
1	Štajerski mošanci	4540	285	—	700	—	—	1840	1312	—
2	Bobovec, veliki renški	3535	210	—	2800	—	—	2590	950	—
3	Gravenštajner	65	5	47	1500	—	109	—	—	—
4	Šarlamovski	140	80	40	800	—	120	470	125	112
5	Kardinal plemenčast	415	55	15	1500	—	230	750	319	—
6	Astrahan, beli	25	10	—	180	—	100	90	10	52
7	Baumanova reneta	1120	20	35	100	—	—	500	680	70
8	Ribston pepin	45	10	15	1200	80	100	650	429	—
9	Ananas rajnete	95	80	170	—	—	—	236	450	155
10	Kanada rajnete	635	60	445	—	—	—	1417	1153	108
11	Damason reneta	230	40	11	—	—	—	630	1554	—
12	Coksova oranžna reneta	80	—	—	—	—	—	87	—	—
13	Belefleur rumeni	295	55	173	—	—	—	842	140	180
14	Prestolonaslednik Rudolf	370	35	10	—	—	—	—	—	—
15	Londonski pepinek	285	55	180	—	—	—	181	185	102
16	Schöner Boskop	135	—	—	—	—	—	58	—	—
17	Lesnika	80	195	—	280	20	—	—	50	—
18	Lesnika rudeča	625	40	—	1100	—	—	—	—	—
19	Hauber moštnica	1330	115	—	—	—	—	960	—	—
20	Šampanska reneta	—	—	—	—	—	—	40	108	—
21	Lichtenvalnerjeva rumenka	—	—	—	550	20	180	—	—	—
22	Dancigsko Kantovo jabolko	—	—	—	1000	20	110	—	—	—
23	Rumena žlahtrnica	—	—	—	900	300	100	—	—	—
24	Zlata parmena	—	—	—	1200	200	20	—	—	—
25	Landsberška reneta	—	—	—	550	—	—	—	—	—
26	Rumena polletna reneta	—	—	—	650	25	—	—	—	—
27	Pričačko jabolko	—	—	—	110	—	—	—	—	—
28	Rdeče siržasta lesnika	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II. Hruške.		250	55	225	600	—	120	79	87	534
1	Dieľova maslenka	145	25	15	—	—	—	—	—	56
2	Postrovka	90	25	100	800	—	350	38	42	369
3	Dobra Luisa Avranska	155	20	—	—	—	163	74	10	—
4	Hardenpontova maslenka	50	10	—	—	—	—	—	—	—
5	Josepina Mechelu	180	25	85	—	—	—	—	—	—
6	Siegenova maslenka	80	—	60	—	—	—	—	—	413
7	Olivier de Serres	50	15	80	—	—	—	—	—	—
8	Pastorka	90	5	—	—	—	—	—	—	—
9	Salcburgerca	95	10	—	—	—	—	—	—	—
10	Šterkmanova maslenka	195	20	75	—	—	—	—	—	—
11	Zimská dekanova	210	80	75	2500	—	1810	—	—	—
12	Weilerjeva moštnica	85	25	—	570	—	—	—	—	—
13	Podolga ta Boškovka	—	—	—	550	—	50	188	45	473
14	Pastorka	—	—	—	800	—	140	205	40	107
15	Williamova kristijanka	—	—	—	80	—	60	—	—	—
16	Salcburgerca	—	—	—	425	—	160	—	—	151
17	Rumeltovka	—	—	—	—	—	—	250	—	—
18	Pepka	—	—	—	—	—	—	176	—	—
19	Koroška moštnica	—	—	—	—	—	—	125	—	—
Skupaj		15620	1665	1781	21345	665	1890	757	7853	2892

GRADEC, dne 27. avgusta 1908.

Deželni odbor štajerski.

Štampilje

iz kavčuka, modela za predtiskarje, izdeluje po ceni Karol Karner, zlatorjar in graver v Mariboru, Gospodska ulica štev. 18. Vhod: Webergasse 8.

Solnčenike in dežnike, palice, taške, kovčke, in korbe za potovanje, vozičke za stroke, priporoča

P. Kostič
v Celju. 175 (1)

Protin,

revmatizem, trganje po udih, celo najtrdrovratnejšo bol odstrani hitro in gotovo samo iz rastlinskih snovi sestavljeno na znotraj uporabljajoče "Remmlovo protinovo in revmatično olje." Mazanje ne hasne nič. Steklonica z navodilom uporabe 6 K. Velika sijajnih zahvalnih pism. Kem. Pharm. laboratorij Karl Remmel, Landshut Bavarsko. 687

Mešana trgovina ob cesti z velikim prometom v dobrini legi v industrijskem kraju na Gornjem Štajerskem s prodajo žganja, piva, in vina in skladisča za blago se proda za 5000 K. Plača se 2500 K in ostalo v mesecih obrokih. Trgovina se da tudi v nujem. Pisma se prosijo pod naslov: Lebenschäftiges Geschäft, Leoben, postlagernd. 734

Eugenadstropna hiša z gostilniško obrto, se prostovoljno podlahimi plačilnimi pogoji proda. Naslov v upravnosti. 736

Redka priložnost. Proda se vsled rodbinskih razmer pod zelo ugodnimi pogoji gostilna s trafiko in posesto obstoječe iz živinskih hlevov, 6 svinjakov, skednja, drvarnice in velikega mlina s stanovanjem. Pri hiši je velik vrt, ograja, kegljišče, ter dva dobra studenca. Posestvo meri 10 oralov ter se z vsemi pridelki vrednimi do 1000 K odda. Čez 1200 velikih sadnih dreves vse v sadu. Že rodoviti ameriški nasadi. Cena 1'000 K, 5000 ostane vknjižnega druge po dogovoru. Vpaša se pri Janezu Hauptman, Dobrenje 42, p. Št. IJ v Slov. gor. 708

Lepo posestvo, v lepi legi, 10 minut od St. Pavla, četrte ure od tovarne, hiša in gospodarsko poslopje novo postavljen, 5 oralov nujiv v travnikov, kakor tudi par minut oddaljena novozidanha hiša s sadosnikom, se proda skupno ali na dronbo! Vse je v najboljšem stanju in tudi pripravno za gostilno ali drugi obrt. Popraša se pri Ferdinandu Vedeniku v Št. Lovrencu pri Št. Pavlu pri Preboldu h. št. 1. 258

Na posestvu v Slavoniji in sicer v fini hiši se sprejme spretna kuharica ali pa gospodinja, ki zna kako dobrokuhati. — V pomodje je kuhiinska dekla. Plača 36 K. Ponudba s spricivali in sliko na uredništvo "Sloven. Gosp.". 666

Trgovska hiša z enim nadstropjem, v najboljšem stavbenem stanju, na zelo ugodnem prometnem kraju v Sav. dolini, na razpotju treh krajnih cest, se proda. V hiši je dobro obiskovana trgovina z mešanim blagom, velika gostilna s pravico žganjetiča, e. kr. proda duhania in c. kr. poštni urad. Poig hiši je novo gospodarsko poslopje, ledenerica kegljišče in velik vrt. Ako kupec želi, se mu še lahko drugi sadosnui vrt, nekaj travnikov in njiv proda vse pod najugodnejšimi plačilnimi pogoji. Prova plačilo 10.000 K. Natanko poročila daje Marija Moser v Kraševiji, Savinjska dolina. 773</

Sedaj je priložnost,

48, 56 in 60 v. Sateni novomodni, po 60 in 80 vinarjev meter. Cepiji v veliki izbiri. Volne za ženske obleke v vseh barvah in po 80 v., K 1:20 in 1:40. Svilneni robci najnovejši po K 1:80, 2:40, 3:20, 4 itd. Perkalnati robci po 44 in 60 v. Caiji za moške oblike po K 1, 1:20, 1:40, 1:60, 2:—, 2:40 itd. Najnovejša izbira kravat, ovratnikov, žepnih robcov, dežnikov in predpasnikov. Civilnih belih in pisanih za blazine in žimnice (motrace). Gotove oblike za fante. Ker prodajam vse po nizkih brezkonkurenčnih cenah, pričakujem mnogobrojnega obiska ter se bilježim z velespoštovanjem M. E. ŠEPEC, Grajski trg. št. 2.

Za šolo!

Kupujte svoje potrebu, kakor: papir, zvezke, peresnike, svinčnike, risalno orodje, radike itd. le v našni trgovini **VILKO WEIXL**, Maribor, Gospodska ulica 33. — Velikanska izbira razglednic, kajih čisti dobiček je deloma namenjen dijaški kuhinji v Mariboru. ☺☺☺

Svoji k svojim!

Fr. Bureš,
urar, očalar in zlator
v Mariboru
Tegethoffova cesta 33,

priporoča slavnemu občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnih zlatih, srebrnih in niklastih ur, očal, dalnegledov, raznovrstne zlatnine in srebrnine po najnižjih cenah. Garancija več let.

Vsi popravki se točno in hitro izvršijo.

„CROATIA“

edina hrvatska zavarovalnica,
osnovana od občine svobodnega in kr. glav. mesta Zagreba

„CROATIA“, osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavarovanje proti požaru in vpepelitvi po blišku nepremičnine vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mlbine itd. ter premičnine, kakor: hčino opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po tako ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Podružnica „CROATIA“ v Trstu, Corno št. 1.

!! Glavna zaloge BARTHELNOVEGA apna za poklajo !! Razne vrste travnega, deteljnega, gozdne in vrtinarskega semena priporoča

Preselitev trgovine!

Naznam slavnemu občinstvu, da sem se z mojo trgovino preseli v Poštno ulico št. 8, ter prosim tukaj za cenjeni in mnogobrojni obisk. Z velespoštovanjem

FELIKS ROP,
trgovina z manufakturnim blagom, Maribor, Poštna ulica št. 8.

Velikanska

pošiljatev manufakturnega in modnega blaga za jesen in zimo je ravno prišla, katero se bode po čudovito nizkih cenah prodajalo v trgovski hiši na debelo in drobno.

R. Stermecki, Celje.

Vzorci proti vrnitvi na vse strani zastonj.

POZOR:

Edina narodna trgovina z manufaktur. in špecerijskim blagom

L. Kubarič,
:: Ormož ::

priporoča cenj. občinstvu svoje velike, novo zalogo. Cene nizke, postrek. točna. Kdo hoče dobro kupiti, mora v našno trgovino prići.

Pohištvo!

v veliki zalogi, kakor tudi matrace, divani, otreče postelje ter ogledala po najnižji ceni.

Franc Pleteršek, Maribor
Koroška cesta št. 10.

Zakaj? =

kupujemo pri

JOŽEFU ULAGA V MARIBORU,
Tegethoffova cesta št. 21.

Zato: =

ker se tam dobri najboljše blago po najnižji ceni in sicer za spomlad velika izbir za moške in ženske obleke, najlepše svilnate robe, predpasnike, žensko in moško perilo, vsakovrstne preproge, vse najboljše vrste. :: :: :

Tovarna za glinske izdelke

v Račju

izdeluje s parnimi stroji iz najboljše, večkrat premletne gline prizname najboljše izdelke, kakor: patentovano zarezno in vsakovrstno drugo stresno opoko, opoko za zid, za oboke, dimnike, rekontra-opoke, plošče za tlak, lončene cevi itd. po najnižji ceni.

Zaloga tudi v Mariboru, Cesarska cesta, pri kamenarju A. Glaser-ju.

F. Prull : mestna lekarna pri c. kr. orlu

Maribor, Glavni trg št. 15. poleg mestne hiše.

Kapljice za svinje za rdečne bolezni.

Je izvrstno in poskušeno zdravilo za rdečne bolezni. Gotovo pomaga, že bolani svinji se lahko daje 8krat na dan ena mala žlica. Cena 1 steklenice 1 K. Najboljša zdravila za domače živali ima in vsak dan po poštnem povzetju pošilja.

Mestna lekarna F. Prull-jeva poleg mestne hiše.

Svoji k svojim!

R. Salmič, Celje

Narodni dom.

Največji in najcenejši eksport. ur — srebrne, zlatne in optičnih predmetov. Narodite največji svet kras-pišček.

M. Berdajs

Maribor !
Sofijin trg

Pozor! Pozor!

Manufakturna trgovina

RUDOLF HAVELKA V PTUJU

priporoča slavnemu občinstvu svojo veliko in novo zalogo raznovrstnega voľnenega ter perilnega blaga za ženske, kakor tudi najnovejše štofe za moške obleke po primerno nizkih cenah. — Postrežba točna in strogo solidna!

PYRROL,
je najgotovješje sredstvo, če zbolijo svinje. Dobi se pristen le v magdalenski lekarni v Mariboru, Franc Jožef-ova cesta št. 1. 519 Cena steklenice z navodilom 60 vin.

Demetrij Glumac

kotlar
Ptuj, Poštna ulica in MARIBOR, Kaserngasse št. 13
priporoča spoštovanim kmetovalcem kotle in najboljše brizgalnice, pri katerih jamči za dobro in trpežno delo.
Pepravki vsake vrste same im hitre.
Kupuje star baker, ok in mesing po najnižji ceni.

Slovenskim dijakom

naznamo, da prodaja s početkom šolskega leta zvezke, pesesa, svinčnike, in vse pisalne in risalne potrebščine po nizki ceni

Trgovina sv. Cirila v Mariboru, Koroška cesta 5.

Franc Divjak,

slikar in pleskar v Mariboru,

čupnijska ulica št. 7. se priporoča č. duhovčini in slavnemu očinstvu v izvrševanje najfinnejšega in prostejšega slikarstva in pleskarstva po zadovoljni ceni.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru,

registrovana zadružna z neomejeno zavezo

Grajski trg št. 2 v hiši gostilne pri črnem orlu (Schwarzen-Adler).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navedne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½. Obresti se pripisujejo k kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4¾%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in posestvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje za zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnilti gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnika brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izvzemši praznike. — V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila se dajejo

vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. dopoldne.